יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאנד

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

נייער פאלקסבלאט

№ 62 | Łódź, Wtorek, 13 marca 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, כ״ז אדר תרצ״ד | № 62

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

היינט 10 זייטען

היינטיגע זיצונג פון סיים

וועט זיין די לעצטע אין דער איצטיגער סעסיע

ווארשא, 12 (טעלעפאניש)

אין די קולואַרען שמועסט מען, אז די מאָרגענדיגע זיצונג פון סיים, וועלכע וועט זיך אנהויבען 10 א-זייגער, וועט זיין די לעצטע אין דער סעסיע.

די טאָג-אָרדנונג נעהמט ארום 19 געזעץ-פראַיעקטען, עטליכע ראַטיפיקאַציע-פראַיעקטען. צום סוף פון דער זיצונג וועט בעטראַכט ווערען דער געזעץ-פראַיעקט וועגען פולמאַכטען פאַרן מלוכה-פרעזידענט אַרויסצוגעבען פאַראָרדנונגען מיט דער קראַפט פון א געזעץ און די אויסגעטעסטע רונגען פון סענאט צום בודזשעט.

זיצונג פון דער אויסערן-קאמיסיע ביים סיים

ווארשא, 12 (טעלעפאניש). היינט פאַרמיטאָג איז פאָרגעקומען א זיצונג פון דער אויסערן-קאָמיסיע ביים סיים. אונטערן פאָרזיץ פון דעפ. פרישט ראַדזשיוויל.

דעפ. סטראָנסקי, (ב.ד.) האָט געפרעגט דעם פאָר זיצער פאַרוואס דער אויסערן-מיניסטער האַלט בישט אין דער קאָמיסיע קיין עקספּאָזע וועגן דער אויסערן פאָליטיק, וואס האָט שוין געזאָלט לאַנג פאַרקומען. דער פאָרזיצער האָט געענטפערט אַז צוליב דער קראַנקהייט פון אויסערן-מיניסטער קען די עקספּאָזע נישט געהאַלטען ווערען.

דאן האט די קאָמיסיע אָנגענומען עטליכע ראַטיפיקאַציע-פראַיעקטען.

שפאניען ערב א בירגער-קריג

דער גענעראל-שטרייק פערשטארקט זיך

פאריז, 12 (ספ. טעל.)

פון מאדריד מעלדעט מען, אז די לאגע אין גאנץ שפאניען איז נאך שטארק אנגעשטרענגט. דער גענעראל-שטרייק איז נישט צושטאנדגעקומען, אזוי ערקלערען די רעגירונגס-מיטגלידער.

נישט קוקענדיג דערויף האט דער שטרייק ארומגענומען אלע דרוקעריי-אנשטאלטען. אין מאדריד איז נישט ארויסגעגאנגען קיין איין צייטונג.

דער פרעמיער לערו האט ערקלערט, אז די רעגירונג איז גרייט אויף יעדער עווענטואליטעט, וועט פערטיידיגען די קאנסטיטוציע מיט אלע לעגאלע מיטלען און פערזיכערען דעם לאנד רוה.

שפאניען שטעהט פאר א בירגער-קריג. די אפטימיסטישע דעקלאראציעס פון דער רעגירונג שטעהן אין סתירה מיט דער פאקטישער זאכלאגע.

ענטדעקט א געהיימע קאמוניסטישע ארגאניזאציע אין אונגארן

ווין, 12 (ספ. טעל.)

די אונגארישע פאליציי האט נעכטען ענטדעקט א געהיימע קאמוניסטישע ארגאניזאציע. ס'איז ענטדעקט געווארען א גרויסע דרוקעריי, וועלכע איז איינגעארדענט געווארען לויט די נייעסטע פאדערונגען פון דער טעכניק. ס'איז קאנפיסקירט געווארען א גרויסע צאהל געדרוקטע קאמוניסטישע אויפרופען. צעהנדליגער קאמוניסטען זיינען ארעסטירט געווארען.

שר גדול נפל בישראל

בלב קרוע ומורתח הננו מודיעים בצער עמוק שאחרי מחלה קצרה וכבדה נפטר כ״ק אדומו״ר הרב הקדוש והטהור צדיק תמים ונפתר מרן

ר׳ בצלאל יאיר זי״ע בן ע״ג שנים

בן ארומו״ר הזקן סבא קדישא הרב הרומה למלאך ד׳ צבאות רבינו יחיאל זי״ע, ואחיו של אדומו״ר הקדושים בעל ישמח ישראל זי״ע ובעל תפארת שמואל זי״ע מאלכסנדר.

הלויתו למנוחת עולמים תהי׳ היום בשעה 10 לאלכסנדר לאוהל אבותיו ואחיו זי״ע ממעונו בעיר לאדז ושעלאנא 30.

משפחתו המתאבלת.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 62 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, שוויגער-פאטער, גרויספאטער, ברודער, שוואגער און פעטער

נ״ע חיים ב״ר יהודה ז״ל גאטליב

סוחר און הויזבעזיצער פון דער שטאט לאדז.

די לוי׳ קומט פאר היינט, דינסטאג, כ״ו אדר תרצ״ד, 1 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז, זאוואדזקא 27, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע **פאמיליע.**

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז נעכטען געשטארבען אין עלטער פון 57 יאהר, מיין ליבע פרוי, אונזער טייערע מוטער, שוועסטער, שוועגערין און טאנטע

נ״ע

רחל לאה פינעס

אשת ר׳ יצחק נ״י

(געב. מארינע)

די לויה וועט פארקומען היינט דינסטאג, כ״ו אדר תרצ״ד (13 מערץ 1934) 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז ראדוואנסקא 59, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

דערמיט דריקען מיר אויס דעם טיפסטען ביילייד אונזער געעהרטען לאנגיעהריגען סעקרעטער ה׳ **יצחק פינעס** צוליב׳ן טויט פון זיין ליבע פרוי

נ״ע רחל לאה

המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.

צו דער לויה וועלכע וועט פארקומען היינט דינסטאג, 1 א זייגער בייטאג פון טרויער-הויז ראדוואנסקא 59, ווערען געבעטען אלע מיטגלידער צו קומען, כדי אפצוגעבען דער פערשטארבענער דעם לעצטען כבוד.

די פערוואלטונג

פון שעכטער-הורמאוניקעס-פעראיין

פארוקעטשנא 10.

שבועה דאוריתא

פרייטאג, ד. 16-טען מערץ 1934

9 א זייגער פריה וועט שווערען אין דעם אלטשטעטישער שוהל

ר׳ יודעל ראפאפארט

פולנאצנא 12 (פוטער-געוועלב)

וועגען א געלד-סכסוך אויף 700 זל. לויט׳ן אורטייל פון לאדזער קריינז-געריכט, וואס ער איז שולדיג פענסיע פרל. חנה ראפאפארט.

חנה ראפאפארט, דאלנא 12.

למז״ט

אונזער פערדינסטפולען און לאנגיעהריגען גבאי און מיטגרינדער פון גמ״ח-קאסע דעם ה׳

אלעזר זלאטאגורסקי

צו דער חתונה פון זיין טאכטער, וועלכע איז פארגעקומען זונטאג כ״ה אדר פה לאדז, ווינשען מיר פיל גליק חתן-כלה און מחותנים.

אלע מתפללים און די פערוואלטונג פון גמ״ח פון בית-תפלה

אנדזשעיא 48.

השבת אבדה

ס'איז פערלוירען געווארען א ביכעל, אין וועלכען ס'האבען געפינען פאלגענדע וועקסלען: 1) א וועקסעל אויף 360 זל. אויסשטעלער בערנער, ווארשא, באגנא 5, צאהלבאר ד. 5/4. 2) א וועקסעל אויף 200 זל. אויסשטעלער פ. גאלדשטיין, ווארשא, ארדרע געוו״ס, צאהלבאר דעם 15/5. 3) 100 זל. צאהלבאר דעם 20/3, זשירא אפאטאווסקי, פיעטריקאווער 28. 4) 100 זל. צאהלבאר ד. 20/5 זשירא אפאטאווסקי, פיעטריקאווער 28. 5) 100 זל. צאהלבאר 31/3, זשירא מ. גאנסקי, פיעטריקאווער 58. 6) 100 זל. צאהלבאר 25/4, זשירא י. אייזענבערג, ציגעל-גאס 8. אויך א קוויט אויף אפצונעמען רוי-מאטעריאל פון Północna Tow. די אלע וועקסלען ווערען ערקלערט פאר אונגילטיג. דער ערליכער- פינדער ווערט געבעטען געגען א גרויסע בעלוינונג אפצוגעבען צו מ. ראגא-זשינסקי, קילינסקיעגא 60. 1006

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער ליבע שוועסטער, שוועגערין און טאנטע

נ״ע שרה רבקה צוקערמאן

אשת ר׳ הירש ז״ל

(געבוירען שוויף) אין עלטער פון 62 יאהר

די לוי׳ קומט פאר היינט, דינסטאג, כ״ו אדר תרצ״ד, 2 נאכמ. פון טרויער-הויז פיטריקאווער 82, וועגען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

געמבעש און דאָלפוס אין רוים
מוסאָליני דער בעשיצער פון בּיידען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

„מאַטען" מעלדעט פון רוים, אַז די ערשטע בעשפּרעכען פון אונגאַרישען פּרעמיער און קאַנצלער דאָלפוס מיט מוסאָליניין וועלען פּאַרקומען היינטיגען מיטוואָך. אין רוים זענען שוין פּעראַן די עקאָנאָמישע עקספּערטען פון די דריי מלוכות, וועלכע אַרבּייטען אויס די טעכנישע פּרטים פון דער בּעגעגעניש.

אין דער קאָנפערענץ דאַרף מען קודם-כל זעהען די בעשטעטיגונג פון דער פּאָליטישער פריינדשאַפט פון די דריי מלוכות: עסטרייך, אונגאַרן און איטאַליען, צוליב דעם גרייט אויך איטאַליען צו אַ פייערליכע אויפנאַהמע פאַר די צוויי פּרעמיערען.

מענדיל זינגער בּעפרייט געוואָרען

ווין, 12. (יט"א טעלעגראַפיש). דער אָנפיהרער פון עסטרייכישע „פּועלי ציון" זינגער וועלכער איז געהאַט אַרעסטירט געוואָרען בעת די געשעהענישען אין עסטרייך, איז היינט בעפרייט געוואָרען.

ווינער ראַדיאָ-סטאַציע
פיהרט איין „נומערוס קלאַוזוס" פאַר יודען

ווין, 12. (יט"א טעלעגראַפיש).

די יט"א דערוויסט זיך, אַז די ווינער ראַדיאָ-סטאַציע האָט אָנגעהויבען צו מאַכען בּעגרענצונגען בנוגע דעם אַנטייל פון די יודען אין די קאָנצערטען און אַזוי ווייטער. דער ווינער ראַדיאָ איז אַ מלוכה'שע אונטערנעהמונג און איצט האָט מען דאָרט אָנגעהויבען אָנצווענדען דעם נומערוס קלאַוזוס.

געוו. אמעריקאַנער פינאַנץ-מיניסטער
צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר שטייער-שווינדלען

ניו-יאָרק, 12. (ספּ. טעל.) אַ גרויסען רושם האָט געמאַכט אין אַמעריקאַ די ערקלערונג פון גענעראַל-פּראָקוראָר וועלכער האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר צוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט אַ ריי פּערזענליכקייטען צווישען אַנדערע אויך דעם געוועזענעם פינאַנץ-מיניסטער מעלאָן.

מעלאָן האָט בעשלאָסען זיך צו פערטיידיגען געגען די דאָזיגע פאָרוואורפען און ערקלערט די זשורנאַליסטען אַז דאָ האַנדעלט זיך וועגען אַ גידערטרעכטיגען פּאָליטישען סקאַנדאַל.

כינא אנערקענט אויטאָנאָמיע פאַר מאָנגאָליע
דערווייל וויל יאַפּאַן פעראייניגען מאָנגאָליע צו מאַנדזשוריע

שאַנכאַי, 12. (ספּ. טעל.)

ווי ס'מעלדעט די כינעזישע פּרעסע קומען פאָר צווישען די פאַרשטעהער פון יאַפּאַן און מאַנדזשוריען פון איין זייט און די אָנפיהרער פון מאָנגאָליען פון דער צווייטער זייט אונטערהאַנדלונגען וועגען פעראייניגען אַ טייל מאָנגאָליען צו דעם ב"יעם מאַנדזשורישען קייזערטום.

* * *

שאַנכאַי, 12. (ספּ. טעל.)

דער פּאָליטישער קאָמיטעט פון קואָמינטאַנג האָט בעשטעטיגט דעם געזעץ-פּראָיעקט וועגען געבען אויטאָנאָמיע מאָנגאָליען.

סאָוויעטען ווערען אנערקענט
דורך די רעגירונגען פון דער קליינער קאָאַליציע

פּראַג, 12. (ספּ. טעל.) די טשעכישע רעגירונג האָט בעשלאָסען אָנצוהויבען דיפּלאָמאַטישע בעציהונגען מיט סאָוויעט-רוסלאַנד און שליסען מיט די סאָוויעטען אַ האַנדעלס-אָפּמאַך. נאָך טשעכיע וועלען אַלע מלוכות פון דער קליינער קאָאַליציע אַנערקענען סאָוויעט-רוסלאַנד.

שווערע שטראָפען אין רוסלאַנד
פאַר אָנגעבען פאַלשע סטאַטיסטישע ידיעות

מאָסקווע, 12 (ספּ. טעל.)

דער פאָלקס-קאָמיסאַר פאַר דער שווערער אינדוסטריע אָרדזשאָניקידזע האָט אַרויסגעגעבען אַ בעפעהל, צוצוציהען צו פעראַנטוואָרטליכקייט די שולדיגע אין אָנגעבען פאַלשע ידיעות וועגען דער אינדוסטריע-פּראָדוקציע אויפ'ן אָרט.

אויף אוראַל האָט מען פערמשפט פאַר פעלשען די סטאַטיסטיק 8 מענשען אויף טורמע, צוויי הויפט-בעשולדיגטע זענען פערמשפט געוואָרען אויף 5 יאָהר טורמע יעדער.

גרויסע ענגלישע ים-מאַנעווערס

לאָנדאָן, 12 (ספּ. טעל.)

היינט האָבען זיך אויפ'ן אַטלאַנטיק אָנגעהויבען מאַנעווערס פון ענגלישען פלאָט.

דער אַטלאַנטישער פלאָט, וועלכער בעשטעהט פון 86 שיפען מיט 40 טויזענד מענשען האָט נעכטען פערלאָזען דעם גיבּראַלטאַר און אַרויסגעשוואומען אויפ'ן ים.

פערהער פון אַבּדול מעדזשיד

יפו, 12, (יט"א טעלעגראַפיש). היינט האָט זיך אָנגעהויבען דער פערהער פון אַבדול מעדזשיד, זיין ברודער און איסאַ דאַרוויש, וועלכע האָבען ערמאָרדעט אַ פּריזיער לוצי אין יפו.

די נאַצ. סאָציאַליסטען פיהרען אַדורך אַנ'אייגענעם פּלעביסציט אין סאַאַר-געביט
יודישע שטימען זענען נישט טריף

סאַאַרבּריקען, 12 (ספּ. טעל.)

די „פרייהייט" שרייבט, אַז די אַקציע, וועלכע ווערט געפיהרט דורך דער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פּרעסע אין סאַאַר-געביט, אַריינצוטרעטען אין „דייטשען פראָנט" איז אַ פּרוב אַדורכצופיהרען אויף אַנ'אַפענעם אופן אַ פּלעביסציט אין דער פראַגע פון פעראייניגען דאָס סאַאַר-געביט צו דער דייטשער מלוכה, אויף דעם אופן שטרעבען די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען צו שאַכירען דעם אייגענטליכען פּלעביסציט, וועלכער ווערט אָרגאַניזירט דורך דער פעלקער-ליגע. אויפן גאַנצען שטח פון סאַאַר-געביט זענען שוין ענטשטאַנען וואהל-לאָקאַלען און מ'האָט אָנגעהויבען אַ פּראָפּאַגאַנדע דורך פּלאַקאַטען און אַגיטאַטאָרען. אַלע, וועלכע ווילען נישט צוטרעטען צום „דייטשען פראָנט" ווערען געשטעמפעלט דורך די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטען אַלס „פעררעטער", וועלכע וועלען פערלירען די רעכט נאָכדעם ווי דאָס סאַאַר-געביט וועט פעראייניגט ווערען צו דייטשלאַנד. די פעלקער-ליגע האָט זיך שוין אָנגעהויבען צו פּראַוואַציאָנירען מיט דער חוצפּה פון די היטלעריסטען.

סאַאַרבּריקען, 12 (ספּ. טעל.)

לויט ווי עס שרייבט די סאָציאַליסטישע „פאָלקסשטימע" וועלען די אָנפיהרער פון דייטשען פראָנט, אָננעהמען אין דער אָרגאַניזאַציע אויך יודען, וועלכע וואוינען אין סאַאַר-געביט, כדי אַזוי אַרום צו בעקומען בעתן פּלעביסציט 5 ביז 6 טויזענד יודישע שטימען פאַר פעראייניגען דאָס סאַאַר-געביט צו דייטשלאַנד.

אויערען, נאָז און האַלז-קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.) ווי אויך אַמבּולאַטאָרישע פון 2–11 און פון 5–8 אָוונט.

פּאַר גאָלד, בּיזשוטעריע
און לאָמבּאַרד-קוויטען
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
אליזאר פיאלקא
פּיעטריקאָווער 7.

גאָר פון דער פירמע
„VIENPOL"
FABRYKA KRZESEŁ GIĘTYCH
A. SZNURMAN
Zawadzka 5, tel. 117-78.
פערלאַנגט ווינער געבויגענע שטיהלען

גאַראַנטירט מיט איהר שטאַרקייט און דויערהאַפטיגקייט
צו בעקומען אין אַלע מעבעל-געשעפטען
פאַבּריקס-לאַגער אויף
5 זאַוואַדזקאַ 5

רופּטורען (ברוך-קראַנקהייטען)!!

ספּעציעלע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע ליקווידירען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אהן אָפּעראַציע אַפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע רופּטורען (ברוכען) פון אַלע מינים ביי מענער, פרויען און קינדער.
דאָס אַראָפּלאָזען זיך פון מאַגען און קישקעס בעזייטיגט איך דורך אַנליינען ספּעציעלע צוגעפּאַסטע בויך-באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) הייל-אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען, אויף אויסגעקרימטע פיס און קניהען, ביינער-שווינדזוכט הייל-אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען, אויף פלאַטשיגע וועהטאָגליכע פיס (פלאַטפיס)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע וועקלאַדקעס לויט גיפּס-מאָדעלען, קינסטליכע הענד און פיס.
ספּעציעלער אנשטאַלט פאַר הייל-אָרטאָפּעדיע
Spec. Ortop. O. Petrykiewicz אויס לעמבּערג
לאָדז, פּיראָמאָוויטשאַ 9 (פּראָנט פּאַרטער) טעל. 177-09
בעמערקונג: דאָס פערזענליכע ערשיינען פון די קראַנקע איז נויטווענדיג. (אין זגערזש אויף סלאָוואַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

וויכטיג פאַר דער בעפעלקערונג פון גייערס ראַיאָן!
דערמיט מאַכען מיר בעקאַנט, אַז עס איז ערעפענט געוואָרען אַ
אַמבּולאַטאָריום
ביים פעראיין „נותן-לחם"
10 נאַווראָט-זאַוישעווסקאַ 10
גייערס ראַיאָן — טעל. 139-39
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן אָרט פון 9 פריה ביז 7 אָוונט. שיקט אַרויס דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען מיט וויזיטען אַהיים ווי אויך דענטיסטישע הילף
וואַשמשיקעס און דורכלויכטונגען אין דער אַמבּולאַטאָריע און אויסער דער אַמבּולאַטאָריע פאַר אַ מיניטאַלען אָפּצאָהל, בעטמט אויך אָן נעבויר-טען און אַלע ערט אַנטעלונגען. מינימאַלע אָפּצאָהלונגען. די פערוואַלטונג.

Dr.
Wajnberg
ספּעצ. פון לונגען, האַרץ און סקלעראָזו-קראַנקהייטען
וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145!
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–4, 8–9 אָוו.

צום פריהלינג
די עלעגאַנטסטע
הערען-
און דאַמען-
שיך
עמפּפעהלט:
A. Ogórek
ŁODŹ, ZAWADZKA 11.

קמח חטים כשר לפסח
תחת השגחת הרבנאַט דפה
אונטער דער אויפזיכט פון היגען ראַבּינאַט איז אונזער מיהל געכשר'ט און אַזוי ווי ס'פאָריגע יאָהר וועלען מיר דאָס שענסטע מעהל צושטעלען פאַר אונזערע ג' קונדען, דערפאַר נישט צו פערגלייכען מיט דער פּראָווינץ, וואָס אויטער שלעכטעס מעהל און נישט שענעס, קענען זיי ביי דער ליפערונג נישט נאָכקומען אַזוי ווי מיר, וואָס ערפילען יעדענס פערלאַנג.
מיט אַכטונג
„ELEKTROMŁYN"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147-40.
בעמ.: בעשטעלונגען הערען אָנגענומען פערזענליך אָדער טעלעפאָניש 147-40.

שלאַפצימער-
אַרבּייטען,
ווי אויך אויסגעבּרישע שוהמאַכערן, טאַפּעל-בעטען, מאַ-שינען-שטולען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER, Łódź
קאָנסטאַנטינער 11/13

סער אויסטען טשעמבערלען און לאָרד סעסיל

וועגן דער יודישער לאגע אין דייטשלאנד און ארץ־ישראל

לאָנדאָן, (יט"א). אויף דער יעהרליכער אוים נאַהמע פון אַנגלאָ־פּאַלעסטיין־קלוב אונטערן פאָר־זיץ פון דזשיימס ראָטשילד און מיטן אַנטייל פון אַ רייה פיהרענדע ענגלישע פּערזענליכקייטען — וועגען וועלכע מיר האָבען שוין מיטגעטיילט — האָט דער געוו. ענגלישער אויסערן־מיניסטער סער אויסטען טשעמבערלען אין זיין רעדע צוו. אַנד. ערקלערט: איך דאַנק די ה"ה דזשיימס ראָטשילד און סער הערבערט סעמיועל, לכבוד די טאָאַסטען לכבוד מיין פאָטער, דעם קאָלאָניאַל־מיניסטער יאָזעף טשעמבערלען, וועל כער האָט אין יאָהר 1903 פאָרגעלעגט די יודען או־גאַנדאַ אַלס היים אין אַפריקע, איצט האָבען די יודען געפונען אַן אַמה'ע נאַציאָנאַלע היים פאַר זייערע הערצער אין ארץ־ישראל.

עס איז שווער צו געפינען אַ מעהר דעליקאַטע אויפגאַבע, ווי די, וועלכע די בריטישע רעגירונג מוז ערפילען אין ארץ־ישראל, אַפהיטענדיג צוגלייך די אינטערעסען פון ביידע פעלקער אין א"י. איך בין אָבער איבערצייגט, אַז מען וועט גובר זיין די שוועריגקייטען. עס וועט קומען אַ צייט ווען זיי וועלען זיך געגענזייטיג אָנערקענען אַלס בירגער פון איין לאַנד, וועלכע זענען געבונדען מיט די זעלבע אינטערעסען.

איך זעה בלויז איין געפאַהר אין דער ענטוויק לונג פון דער נאַציאָנאַלער היים — האָט ווייטער ער־קלערט סער אויסטען טשעמבערלען — אַז איער ליבע צו אייער גייסטיגער היים זאָל נישט אפשוואַכען אייער צוגעבונדענקייט צו אייער געבורטס־לאַנד. איך בין אָבער איבערצייגט אַז איהר וועט בייקומען די דאָזיגע געפאַהר.

איך געה אָפּ פאַרביי דער קראָמוועל־סטאַטוע פאַר דעם ענגלישען פּאַרלאַמענט וואָס איז געשטאַנען דעם געוואָרען דורך טשאַרלז "וועסטהיימער" אַלס אַנער קענונג פאַר דער שוץ, וואָס איז ערטיילט געוואָרען די יודען דורך קראָמוועלן, וועלכער האָט ערקלערט: גרויס איז מיין סימפּאַטיע פאַרן פאָלק גאָט געוועהלטען פאָלק, וועלכען עס איז געגעבען געוואָרען די תורה, קראָמוועלס גינסטיגע בעציהונג צו די פערטריבענע שפּאַנישע און פּאָרטוגאַלישע יודען האָט איבערגע־לאָזט טיפע סמנים אין ענגלאַנד ביזן היינטיגען טאָג. ענגלאַנד וואָלט נישט געוואָרען דאָס איצטיגע ענג־לאַנד, ווען מען וואָלט נישט אויפגענומען די פערטריי־בענע הוגענאָטען און די פערטריבענע יודען, יעדע פער פאָלגונג רופט ביי מיר אַרויס דעם טיפסטען עקעל, אַ דאַנק דעם האַס צו רדיפות, וואָס איז טיף איינגע פלאַנצט טאַן אַלע מיינע מיטבירגער, איז ענגלאַנד דער גאַנגען צו דער איצטיגער שטופע. ווען מען נעהמט דאָס אַוועק וואָלט נישט פיל געבליבען פון דער גרויסקייט און מאַכט פון דער בריטישער אימפּעריע.

ווען איך האָב זיינערצייט איבערגענומען דאָס אויסערן־מיניסטעריום איז אייראָפּאַ געווען צעטיילט אויף זיגער און בעזיגטע. עס איז געווען די אויפ־גאַבע פון דער בריטישער רעגירונג צוריקצושטעלען דעם ווירקליכען שלום. דייטשלאַנד האָט מיט דער פּאָליטיק מיטגעאַרבייט. עס איז אָבער איצט שווער מיטצואַרבייטען מיט אַ פאָלק, וואָס פיהרט דורך אַ פּאָליטיק, וועלכע בעליידיגט די בירגערשאַפט־בעגרי־פען פון יעדען ענגלענדער, פראַנצויז אָהער אַמעריקאַנער.

איך שטעל דייטשלאַנד די פראַגע, ווי אַזוי רע־כענט זי נישט צו פערלירען איהר אָנזעהן ביי אַלע פעלקער, ווען אין דייטשלאַנד גופא לעבען מענשען אין קאָנצענטראַציאָנס־לאַגערן, ווען ישראל ליידט איצט פון גאָנץ געשאַפט? ווי קען מען אויסהערען די דייטשע תבלות, בעה דייטשלאַנד ענטזאַגט גערעכטיגקייט, אַ מינדערהייט אין איהרע אייגענע גרעניצען, עס איז מיר שווער צו רעדען רוהיג וועגען דעם ענין, וואָס רעגט מיך אויף אַזוי שטאַרק.

איך ווענד זיך צו דייטשלאַנד צוליב איהר טובה גופא, זי זאָל נישט אַרים מאַכען זיך אַליין דורך פיה רען אַ פּאָליטיק, וואָס קען בלויז אָפּשטויסען. וואָס פאַרא קאָנצעסיעס קענען מיר פאַרלעגען אַ פאָלק, וואָס האָט נישט קיין טאָלעראַנץ פאַר די אייגענע בירגער? די יודען וויל איך זאָגען — האָט פערענ־דיגט זיין איינדרוקספולע רעדע סער אויסטען טשעמ בערלען — זיי זאָלען נישט פערלירען דעם גוטען גלויבען. פאַר יודען איז כאַראַקטעריסטיש געדולד און אויסדויער־קראַפט. אין דעם פאַל איז אַלץ דאָס בעסטע אויף דער וועלט אויף אייער זייט און שטיצט אייער זאַך.

נאָכדעם האָט גענומען דאָס וואָרט לאָרד ראָ־בערט סעסיל, דער פּאַטראָן פון „אַנגלאָ פּאַלעסטיין קלוב", וועלכער האָט ערקלערט צוו. אַנד.: די לעצטע געשעהענישען האָבען געשטאַרקט די זאַך פון דער יו־דישער נאַציאָנאַלער היים, איך פיהל די טראַגיק פון דער לאַגע פון יודישען פאָלק, אַ פאָלק מיט אַ רוהמ־פולער געשיכטע און קולטור, וואָס איז איצט צוזייט און צושפּרייט איבער אַלע לענדער. עס איז דעריבער פערשטענדליך דער יודישער ענטוזיאַזם פאַר דער נאַציאָנאַלער היים, ווען די יודען האָבען אַן אייגענע רעגירונג וועט זי בעשיצן זייערע אינטערעסען, איצט זענען זיי שוצלאָז. זייער איינציגע שוץ שטיצט זיך אויף די פּרינציפּען פון גערעכטיגקייט און הומאַני־טאַריזם, איך בין פערבונדען מיט אַ קערפּערשאַפט, וואָס פערנעהמט זיך מיט גורל פון די דייטשע פליטים. די בעסטע, אפשר די איינציגע האָפנונג פון די יודישע פליטים, ווענען צאָהל וועט נאָך שטייגען איז פערבונדען מיט ארץ־ישראל.

דער פאָרזיצער פון באַנקעט הנשׂמס, ד"ר ראָט־שילד האָט אין זיין רעדע בעטאָנט, אַז דייטשלאַנד האָט, איינפיהרענדיג די ראַסען־פּרינציפּען, צוזע־רויבט ביי די יודען די גלייכבערעכטיגונג. ביי אונז אַלעמען בלוטיגט דאָס האַרץ ווען מיר דערוויסען זיך וועגען גורל פון אונזערע באַהענטע און פריינד אין דייטשלאַנד. פיל יודיש־דייטשע פאַמיליעס, וועל כע זענען זייט דורות פערבונדען האָבען זיך ענט־שלאָסען אין דער פערצווייפלונג ליבער צו בעגעהן זעלבסטמאָרד, איידער אויסצוואַנדערען אין דער פרעמד, פאַרן עלטערען דור איז שוין נישטאָ מעהר קיין שום האָפנונג. פאַר דער יוגענד [illegible] גע־שלאָסען אַלע טירען מיט'ן אויסנאַהם פון ארץ־ישראל. די אויסוואַנדערונג פון דייטשלאַנד האָט זיך שוין אָנגעהויבען און עס איז פאַראַן אַ גרונד צו גלויבען אַז זי וועט נאָך לאַנג דויערען. מען מוז שאַפען פאַר זיי אַב'אַרט אין א"י, און דאָס איז מעג־ליך, די אייראָפּעאישע לעבערער זענען דערין פּראַקטיש טערעסירט. אין די ענגליש־רעדענדע לענדער לעבט אַ פערטעל פון גאַנצען יודישען פאָלק. די בילדונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים ערלויבט די יו־דען צו נאָרמאַליזירען זייער לעבען לויט'ן מוסטער פון אַנדערע פעלקער.

סער הערבערט סעמיועל, וועלכער האָט נאָכדעם גענומען דאָס וואָרט, האָט ערקלערט: מען פרעגט זיך אָפט, וועלכע זענען די ספּעציפישע אייגענ־שאַפטען פון די יודען: איך וואָלט געזאָגט אַז די יו־דען זענען זעהר ענליך צו אַלע איבעריגע מענשען, די אַלגעמיינע אייגענשאַפטען טרעטען אָבער ביי זיי אַרויס פיל איבטענסיווער ווי געוועהנליך, אויב זיי זענען רעליגיעז, זענען זיי שטאַרק רעליגיעז, אויב זיי זענען אונגלויביגע, זענען זיי פערברענטע אַטע־איסטען, מען זאָגט אָפט אַז מיר לעבען אין אַ מאַטע־ריאַליסטישער וועלט. אונטער דער אויבערפלאַך שפּרודעלט אָבער אַ שטראָם פון ערנסטע אידעאַליזם די יודישע אָפּפערוויליגקייט אין א"י קען דינען אַלס בעסטער בעווייז אַז דאָס יודישע פאָלק דערלאָזט נישט צו ווערען מאַטעריאַליזירט און שטרעבט צו גרויסע אידעאַלען. אין ליווערפּול, ניו־יאָרק, און וואַשינג־טאָן בויט מען איצט קאַטעדראַלען. אין ארץ־ישראל בויען זיך ווערק נישט פון שטיינער, נאָר פון מענש־ליכע לעבענס, וועלכע מען אָפּפערט פרייוויליג.

דעפּ. וועדזשוואָוד האָט אין זיין רעדע זיך גע־טיילט מיט זיינע איינדרוקען פון זיין לעצטער רייזע איבער א"י, און האָט בעטאָנט, אַז די יודען בעקומען אין א"י אַלץ מעהר זעלבסט־רעספּעקט, זיכערהייט און צוטרוי צו זיך אַליין — אייגענשאַפטען, וועלכע זע נען אונבעדינגט נויטיג פאַרן מלוכה־וועזען. אין א"י מישען זיך, צונויף די פּוילישע און דייטשע יודען. די פּוילישע יודען ערווערבען קולטור און אונאָייגענ־נוציגקייט. די דייטשע יודען לערנען זיך אויס צו לער־נען צווישען מענשען. וועלכע זענען זייערע פריינד. יעדער איינוואַנדערער ווערט אויפגענומען נישט ווי אַ בייזע לאַסט נאָר ווי אַ פערליכטערונג. לאָרד באַל־פור האָט מיט זיין דעקלאַראַציע פערריכט די עוולה פון דער אַלטער וועלט לגבי די יודען.

נאָכדעם האָט געהאַלטען אַ רעדע פּראָפ. ז. בראָדעצקי, וועלכער האָט בעטאָנט דאָס אין א"י וואָלט מען געקאָנט דערגרייכען נאָך גרעסערע פאָרט־שריטען, ווען מען וואָלט געקאָנט איבערנעהמען פון ענגלאַנד די געפיהלען פון סטאַבּיליטעט און פּאַטריאָ טיזם. ענגלאַנדס שטרעבונג צו אַ גלייכגעוויכט אין א"י איז גאַנץ פערשטענדליך. ביי דער רעגולירונג פון דער יודישער איינוואַנדערונג קיין א"י מוז מען אָבער בעהמען אין אַכט די גרויסע יודישע נויטען.

לאָרד מעלטשעט האָט, אויפהויבענדיג אַ טאָאַסט לכבוד פּראָפ. דוגדייל, אָנגעוויזען אויף די גרויסע פערדינסטען פון די יודען פאַר ענגלאַנד און די גרויסע לייסטונגען פון ענגלאַנד פאַר די יודען אַ דאַנק דער באַלפור־דעקלאַראַציע.

פּראָפ. דוגדייל האָט געשלאָסען דעם אָוונד, אונ טערשטרייכענדיג די גרויסע פעראַנטוואָרטליכקייט פון ענגלאַנד לגבי דעם יודישען פאָלק בעוונדערס איצט אַנבליק פון דער טראַגישער לאַגע פון די דייטשע יודען.

יודישער אַרטיסטען־פעראיין אין פּוילען.

דער גאַנצער לאָדזשער טעאַטער־עולם גרייט זיך צום

פייערליכען

אַרטיסטען־טאָג!

דייטשע פּרעסע איז דענערווירט

צוליב דעם משפּט איבער'ן היטלעריזם אין ניו־יאָרק

בערלין, 12. (יט"א טעלעגראַפיש). די גאַנצע דייטשע פּרעסע איז שטאַרק אויפגערעגט צוליב דעם גראַנדיעזען משפּט וואָס איז פאָרגעקומען אין ניו־יאָרק איבערן היטלעריזם. די פּרעסע ברענגט נישט קיין איינצעלהייטען וועגען משפּט אָבער מיט כעס רופֿען זי אַז די נעמען פון די אַמעריקאַנער, וועלכע האָבען אָנטיילגענומען אין משפּט.

געהרינגס נייע פעראָרדנונגען

וועגען אַרעסטאַנטען אין קאָנצענטראַציע־לאַגערן

בערלין, 12 (ספּ. טעל.)

דער מיניסטער געהרינג האָט פערלאַנגט, אַז מ'זאָל איהם ביז'ן 20 ד. ח. פאָרשטעלען אַ רשימה פון פערזאָנען, וועלכע געפינען זיך אין די אַרעסטען אין שוץ־האַפטען אָהן געריכטס־אורטייל, גלייכצייטיג האָט געהרינג פעראָרדנט צו ליק־ווידירען די קליינע קאָנצענטראַציע־לאַגערן און נישט ערלויבט צו שאַפען קיין נייע.

לויט דער דאָזיגער פעראָרדנונג וועט מען פון איצט אָן קענען איינזעצען אין קאָנצענטראַציע־לאַגער נאָר אויפ'ן פאָרשלאַג פון די העכסטע מלוכה־אַמטען, ביי יעדען בעזונדערן פאַל מוז מען געהרינגען טעלעגראַפיש מודיע זיין, די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען וועלען מעהר נישט טאָרען אַדורכפיהרען קיין אַרעסטען.

„זייט גרייט, מיר קומען צו אייך"

היטלערישע אַעראָפּלאַנען איבער עסטרייך

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

די פּאַריזער פּרעסע מעלדעט, אַז עהרענעכ־טען האָבען זיך איבער וויען בעוויזען צוויי אַעראָ־פּלאַנען, וועלכע האָבען פונאַנדערגעוואָרפען טוי־זענדער פלוגבלעטער מיט אַ זעהר געהיימנישפולען איגהאַלט: „זייט גרייט, ווארט אויף אונז, מיר קו־מען צו אַסטערן".

ווי מען איז זיך משער זענען דאָס געווען היטלערישע אַעראָפּלאַנען.

פראַנצויזישע סאָציאַליסטישע פּאַרטיי

פאַר אַן אייניגליכען פראָנט מיט די קאָמוניסטען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

ס'איז פאָרגעקומען אַ זיצונג פון הויפּט־ראַט פון דער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. ס'איז בעטראַכט געוואָרען די פראַגע וועגען דער שטעלונג צו דער איצטיגער רעגירונג און וועגען אַן אייניגליכען פראָנט מיט די קאָמוניסטען צו בעקעמפען דעם פאַשיזם. אין די רעזאָלוציעס האָט זיך די גרויסע מעהרהייט ערקלערט געגען דער רעגירונג, פאַר פונאַנדערלאָזען דעם פּאַרלאַמענט און פאַר פער־שטענדיגען זיך מיט די קאָמוניסטען צו בילדען דעם אייניגליכען פראָנט.

אונבעריהרליכקייט פון דעפּוטאַטען אין פראַנקרייך

ווערט אָפּגעשאַפט אויף עטליכע וואָכען

פּאַריז, 12 (ספּ. טעל.)

כדי לייכטער צו מאַכען די דורכפיהרונג פון דער פּאַרלאַמענטאַרער אויספאָרשונגס־קאָמיסיע אין ענין סטאַווסקי, וועט אַ גרופּע דעפּוטאַטען אַריינ־טראָגען אין פּאַרלאַמענט אַ פאָרשלאַג אָפּצושאַפען די אונבעריהרליכקייט פאַר אַלע דעפּוטאַטען ביז איבער פּסח.

יודישע שפּראַך־פּראָבלעמען אין ראַטען־פערבאַנד

מאָסקווע. (יט"א). די פראַגע וועגען „אויסבע־סערען" די שפּראַך איז די יודישע צייטונגען און מאַ כען זיי צוגענגליכער פאַר די ברייטע יודישע מאַסען ווי עס האָבען געפאָדערט אַ רייה אַרבייטער־קאָרעס פּאָנדענטען אין זייער ווענדונג צו די יודיש־סאָוויע־טישע צייטונגען פון מאָסקווע, מינסק און כאַרקאָוו, וועט זיין איינע פון די פראַגען, וואָס וועלען בעהאַנ־דעלט ווערען אויף דער בעראַטונג, וואָס ווערט צו־נויפגערופען אויף דעם 5־טען אַפּריל אין קיעוו, דורך דעם אינסטיטוט פון דער יודישער פּראָלע־טאַרישער קולטור מיט דעם הסכם פון דעם קאָמי־סאַריאַט פאַר פאָלקס־בילדונג.

די בעראַטונג וועט בעטראַכטען נאָך אַ רייה פראַ גען, וואָס האָבען אַ שייכות צו דער יודישער שפּראַך לעקסיק, טערמינאָלאָגיע, גראַמאַטיק א. אַנד. עס וועט ברייט בעהאַנדעלט ווערען די פראַגע וועגען יודיש אין דער יודיש־סאָוויעטישער שול און אין דער ליטעראַ טור א.אַ.וו.

אין דער בעראַטונג וועלען זיך בעטייליגען יודי־שע שפּראַך־טוער, פאָרשטעהער פון די רעפּובליקאַ נישע קאָמיסאַריאַטען פאַר פאָלקסבילדונג, פאָרשטע הער פון די יודישע פערלאַגען, פון די צענטראַלע און אָרטיגע יודישע צייטונגען און פון די געדרוקטע פאַ בריק־צייטונגען, פאָרשטעהער פון די יודישע פּעדאַ גאָגישע אינסטיטוטען און טעכניקום. פון דער לעה־רערשאַפט און סטודענטשאַפט.

די בעראַטונג וועט אָנפיהרען וועלען אונטער דער אויפזיכט פון דער פילאָלאָגישער סעקציע ביים אינסטיטוט פאַר יודישער פּראָלעטאַרישער קולטור אין קיעוו.

די בעראַטונג וועט אָננעהמען קאָנקרעטע בעש־לוסען וועגען איינפיהרען אַן אייניגליכע שפּראַך פאַר דער גאַנצער יודיש־סאָוויעטישער פּרעסע.

נייע אויטאָנאָמיש געביט אין רוסלאַנד

די הויפּטשטאָט איז טשיטאַ

ריגאַ, 12 (ספּ. טעל.)

דער ראַט פון די פאָלקס־קאָמיסאַרען האָט בעשלאָסען צו שאַפען אַ נייעם אויטאָנאָמישען געביט אין באַיקאַל מיט דער הויפּטשטאָט אין טשיטאַ. דאָס געביט וועט אַרומנעהמען אַלע טעריטאָריעס, וועלכע גרעניצען מיט דער מאַנד־זשורישער מלוכה און וועט זיין פולשטענדיג אונאָפּהענגיג אין אַדמיניסטראַטיווען הינזיכט.

געפּסלט די קהלה־וואַהלען אין לוצק

לוצק, (יט"א) די טעג האָט דער וואָה־לינער וואָיעוואָדע ה' שיעווסקי געמאַלדען דער קהלה, אַז ער אַנולירט די קהלה־וואַהלען, וועלכע זענען פאָרגעקומען פאָריגעס יאָהר. אויף דורכצו־פיהרען די נייע וואַהלען האָט דער וואָיעוואָדע בעשטימט אַ נייע פערוואַלטונג פון 10 פּערזאָן.

[illegible]

לאדז, 13 מערץ 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 13 מערץ 1934

אלע דענקען נאר וועגען שלום...

א העכסט אינטערעסאנטע אנקעטע, וואס ווערט דערמאנט צו דער צייט

קיינמאל האבען, דאכט זיך, די צייטונגען נישט געבראכט אזוי פיל פרידליכע ערקלערונגען מצד די פארשטעהער פון די אייראפעאישע און אזיאטישע מלוכות, ווי איצט. ספעציעל גייט נישט אוועק קיין טאג מען זאל נישט הערען א ליבעס־ערקלערונג צום שלום מצד די גרעסטע קריגס־העצערס פון אונזער צייט, די דייטשע נאציאנאל־סאציאליסטען. צי בע־דייט עס, אז מען קאן זיך ווירקליך בערוהיגען און רעזיגנירען פונים חארב, מיט וועלכע עס האט אנגערופען זיין בעריהמט געווארען בוך דער שווייצא־רישער שריפטשטעלער לודוויג באוער: „מארגען ווי־דער קריג"?

דער פראנצויזישער זשורנאליסט, אבעדאם, וועלכער איז משך פון עטליכע יאהר געווען בערלינער קארעספאנדענט פון „מאטען" האט זעהר צו דער צייט דערמאנט איצט וועגען א העכסט אינטערעסאנט בוך פון זיין קאלעגע זשארזש בורדאן, וועלכער האט מיט עטליכע חדשים איידער עס איז אויסגעבראכען די וועלט־מלחמה דורכגעפיהרט, לויט'ן אויפטראג פון דער פאריזער צייטונג „פיגארא" אן'אנקעטע אין בערלין, צי דענקט דייטשלאנד וועגען דער מעגליכ־קייט פון קריג מיט פראנקרייך.

בורדאן האט אין זיין בוך געבראכט געשפרע־כען מיט פארשטעהער פון אלע דייטשע געזעלשאפט־ליכע שיכטען, מיט פאליטיקער, פראפעסארען, אפי־צירען, פובליציסטען, דיפלאמאטען, קינסטלער, אינ־דוסטריעלער, יוריסטען, הויכע בעאמטע און א. וו. עס איז גראד איצט אונגעהויער אינטערעסאנט, וואס עס האבען געענטפערט אויף די פראגען פון בור־דאנען די פארשטעהער פון דייטשען עפענטליכען לע־בען גראד פאר דעם קריג.

דער פרעזידענט פון דייטשען רייכסטאג קעמף האט אויף דער פראגע פון בורדאנען געענטפערט:

— מלחמה? קיינער האלט ביי אונז נישט פאר מעגליך דעם קריג!

דער בעריהמטער יוריסט, איינער פון די פיהרער פון דער דייטשער נאציאנאל־פארטיי ליסט האט געזאגט:

גיט איבער אין פראנקרייך, און שטרייכט עס אונטער מיט אלע מעגליכקייטען, אז דער פלאמיגער ווילען פון דייטשלאנד איז נאר צו לעבען בשלום מיט פראנקרייך. און נישט בלויז דאס, מיר ווילען געניסען פון פראנקרייכס צוטרוי און אויב עס איז מעגליך, אפילו פון איהר פריינדשאפט.

דער בעקאנטער פראפעסאר פון פאליטישער עקאנאמיע שמאלער האט אונטערגעשטראכען דעם פא־ציפיזם פון דייטשלאנד מיט די ווערטער:

דעם שלום בעדראהט בלויז פראנקרייך. דאס דייטשע פאלק, וואס עס איז זיכער אין זיך, שטרעבט אבער בלויז צו שלום.

אנאנדערער בעריהמטער געלעהרטער, פראפע־סאר וואגנער, האט ערקלערט:

מיר ווילען נישט עפעס אנדערש, נאר צו לעבען מיט אייך בשלום. מיר ווילען פון אייך גארנישט האבען.

אן'אנגעזעהענער פארשטעהער פון דייטשען גע־נעראל־שטאב האט ערקלערט דעם פראנצויזישען זשורנאליסט:

מיר זענען סאלדאטען, אבער מיר זענען נישט קריגעריש. איך גיב אייך דעם ערען־ווארט פון א סאלדאט, אז מיר דענקען נישט אויף קיינעם אנצו־פאלען.

דער שפעטערדיגער דייטשער באטשאפטער אין לאנדאן פירשט ליכנאווסקי האט געגעבען אזא ער־קלערונג:

מלחמה? צי קענט איהר זיך פארשטעלען כאטש איין מענש, וועלכער זאל זיין אזוי וואהנזיניג, אז ער זאל אונז אריינטרייבען אין א קריג?

דער בעריהמטער דייטשער פובליציסט מאקסי־מיליאן הארדען האט ערקלערט, אז די דייטשע מאסען זענען פרידליך געשטימט. טעאדאר וואלף פון „בערלינער טאגעבלאט" האט קאנסטאטירט, אז די דייטשע רעגירונג הויבט זיך אן צו רעכענען מיט דער עפענטליכער מיינונג וועלכע וויל דורכאויס שלום. אנ'עהנליכע ערקלערונג האט געשריבען דער בע־ריהמטער שריפטשטעלער הערמאן זודערמאן, און אין זעלביגען זין האבען זיך ארויסגעזאגט דעמאקראטען און אריסטאקראטען און פלוטאקראטען, פירסטענ־בערג און העלפעריך און מענדעלסאן א. אנד.

דער קינפטיגער דייטשער אויסערן־מיניסטער וואלטער ראטענאו, וועלכער איז שפעטער אומגעקו־מען פון די הענט פון נאצי־מערדער, האט געענט־פערט:

גלויבט נישט, אז מיר זענען צו אייך פיינדליך. איך ערקלער אייך מיט דער גאנצער איבערצייגונג: דייטשלאנד וויל נישט קיין קריג.

און נאר איין מענש האט געגעבען דעם פראנ־צויזישער זשורנאליסט אנ'ערקלערונג, וואס איז גע־שטאנען אין פולען ווידערשטאנד צו אלע אויבענ־געבראכטע.

— אלע האבען אייך געזאגט ליגען... האט יע־נער ערקלערט, דייטשלאנד וויל נישט קיין שלום דייטשלאנד וויל האבען נייערע קאלאניעס. אין טעמפעראמענט פון אונזער ראסע ליגט א קריגערי־שער עלעמענט, וועלכער זוכט פאר זיך אן'אויסוועג... דער דייטש איז געוואוינט צו געהארכען. אין דער ווירקליכקייט דראהט קריג, אהן אויפ־הער. אבער אין פראנקרייך זענט פערנומען מיט אילוזיעס און מיט חלומות. איהר גלויבט אין גע־רעכטיגקייט, אין גוטען ווילען, איהר זאגט, אז „מלחמה, געוואלדטאט, דאס אלץ איז שוין ארויס פון דער מאדע. דאס איז א פערעלטערט שפיל. און איך זאג אייך, אז דאס אלץ איז נישט ארויס פון דער מאדע. דאס אלץ וועט מארגען זיין ווירקליכקייט.

דער מענש, וועלכער האט געזאגט די דאזיגע ווערטער, איז נישט געווען קיין פאליטיקער, נישט קיין דיפלאמאט. דאס איז געווען דער בעריהמטער דייטשער טעאטער־קריטיקער אלפרעד קער, וועל־כער געפינט זיך איצט, אלס יוד, אין דער עמיגראציע. בורדאן האט זיך לאנג איבערלעגט ביז ער האט זיך ענטשלאסען צו פערעפענטליכען דעם ענטפער פון אלפרעד קער, אזוי שטארק איז געווען דער ווי־דערשפרוך צווישען זיין ערקלערונג און דער מיי־נונג פון אלע איבריגע.

דער פראנצויזישער זשורנאליסט אבעדאם, וועלכער האט זיך איצט דערמאהנט אין בוך פון זיין קאלעגע, פרעגט:

וואס וואלט געווען, ווען בורדאן, וועלכער לעבט ביז'ן היינטיגען טאג, וואלט איצט אדורכ־געפיהרט אין דייטשלאנד אן'אהנליכע אנקעטע?

(באר)

די גרויסע יאפאנישע קאנקורענץ

יאפאן מוז גיין אויפ'ן וועג פון מיליטערישע עראבערונגען

אין פערלויף פון די לעצטע יאהרען האט יא־פאן צו פערצייכענען א רייהע ערפאלגען אויפ'ן ווירט־שאפטליכען געביט. אויפ'ן ערשטען בליק קאנען זיך די דאזיגע ערפאלגען ארויסווייזען אלס זעהר ערנסטע. אנהויבענדיג פון יאהר 1931, פערגרעסערט זיך מיט יעדען יאהר דער יאפאנישער עקספארט כמעט אויף א דריטעל, די האנדעלס־ערפאלגען פון יאפאן קאן מען ערקלערען מיט צוויי סיבות: ערשטענס, דער דעמ־פינג, דאס פאלען פון דער יאפאנישער וואלוטע, פון וועלכען האט פערשטארקט די קאנקורענץ פון יא־פאן מיט דער אמעריקאנישער און אייראפעישער אינדוסטריע. די ארבייטס־בעדינגונגען זענען אין יא־פאן אזעלכע און די לוינען אזעלכע קליינע, אז דער ארבייטס־לוין איז דארט כמעט אן'אומזיסטער. אזוי ארום האט יאפאן ביז איצט געקאנט צושטערען די צאל־באריערען, וועלכע רינגלען ארום די אנדערע לענדער, צווישען זיי אויך אין אינדיען, וואו די יא־פאנישע טעקסטיל־סחורה האבען מיטן גרעסטען ער־פאלג געקאנט קאנקורירען, סיי מיט די ענגלישע, סיי מיט די ארטיגע אויסארבייטונגען, אבער דער דאזיגער דעמפינג הויבט זיך אן אנשטויסען אויף שטערונגען, ווייל אין די פערשידענע לענדער ווערען אנגענומען מיטלען געגען איהם.

די צווייטע סיבה פון דעם ווירטשאפטליכען ערפאלג פון יאפאן ליגט אין איהרע עראבערונגען אויפ'ן מיליטערישען געביט. יאפאן האט עראבערט מאנדזשוריען און האט פאר זיך דארט געשאפען א מארק און זיך געזיכערט אן'אקטיווע האנדעלס־בי־לאנס. נישט קלענער זענען די ערפאלגע פון יא־פאנישען האנדעל אין כינע, יאפאן האט עראבערט א טייל פון מאנגאליען און מאנדזשוריע און הגם כינע האט נאך נישט אנערקענט די עראבערונגען, זענען דאך נישט איינגעשטעלט געווארען קיין בע־שטימטע גרענעצען פאר'ן יאפאנישען האנדעל אין כינע. עס איז פארהאן א פראוויזארישע גרעניץ, א־בער עס איז נישטא קיין צאל־גרעניץ און דורך דער דאזיגער גרעניץ גייט א גרויסע קאנטראבאנדע, א דאנק אט דער קאנטראבאנדע האט יאפאן בעוויזען צו בעקעמפען דעם כינעזישען באיקאט. אבער פערשטייט זיך, אז אזא מצב איז בלויז א צייטווייליגער, ווייל כינע וועט די לאגע נישט קאנען אייביג דולדען, אויף וויפיל כינע וועט בכלל זיין א זעלבסט־שטענדיגע מלוכה און אויף וויפיל די יאפאנער וועלען נישט ווייטער איבערדריקען זייערע גרעניצען און שטעלען כינע פאר ביזע „געשעהענע פאקטען".

נישט קוקענדיג אויף די דאזיגע ערפאלגען, איז די פאליטיק פון זעלבסטאויסקום פאר יאפאן אוממעגליך צו פיהרען, ווייל יאפאן בעזיצט נישט די וויכטיגסטע רויהשטאפען און איז אין דער הינזיכט אנגעוויזען אויף אנדערע לענדער. אין דער זעלבער צייט וואקסט די גרויסע פינאנציעלע לאסט פון דער מלוכה, עס וואקסט אויך דער אימפארט אין לאנד אריין, ווייל יאפאן מוז אריינפיהרען קאלאסאלע סכומים רויהשטאפען, וועלכע זענען נויטיג ביים אויסארבייטען אמוניציע און געוועהר און בכלל ביי די געוואלדיגע בעוואפנונגען פון לאנד.

פאר יאפאן בלייבט אלזא דער אויסוועג צו שאפען זיך נייע מערק און ערטער פאר רויהשטאפען אויף א קינסטליכען אופן, דהיינו דורך אויסברייטען איהר לאנד־בעזיץ אויפ'ן חשבון פון איהרע שכנים דורך פאליטיש־מיליטערישע אוואנטורעס. דער יא־פאנישער אימפעריאליזם איז אריבער אין יענער סטאדיע, ווען עס איז שוין אוממעגליך זיך אפצו־שטעלען, ער מוז טרייבען ווייטער, נישט קוקענדיג אויף אלע געפאהרען, וועלכע זענען פערבונדען מיט דאזיגען מארשירען פאראויס.

ווי האלטען מיר מיט דער באיקאט־אקציע?

דאס איז נישט קיין ענין פון פאליטיק־מאכעריי

די באיקאט־אקציע געגען דייטשע סחורות געניסט נישט אין פוילען די זעלבע אויטאריטעט ווי אין אנדערע לענדער, למשל אין אמעריקא. עפיס האט מען דעם איינדרוק, אז עס גייט דא נישט אזוי פיל אין באיקאטירען היטלער־דייטש־לאנד, ווי וועגען פאליטיק. עס פיהרען אן מיט דער באיקאט־אקציע קרייזען, וועלכע האבען קיינ־מאל נישט אזוי מרעיש עולמות געווען ווען יודען אין א געוויסען לאנד איז געשעהען אן עוולה, און אויך אין פוילען גופא האבען זיי געהערט צו יענע, וועלכע האבען זיך נישט אנגערופען, ווען עס האט זיך געהאנדעלט אין יודישע פראגען.

די אנפיהרונג פון דער באיקאט־אקציע ליגט אין די הענט פון די סוחרים־ארגאניזאציעס, וועלכע זענען קיינמאל נישט זעהר קאמפעריש. דא האט גראד געטראפען א צייט, ווען די פויליש־דייטשע בעציהונגען זענען געווען אנגעשטרענגטע. פוילען און דייטשלאנד האבען נישט געקאנט קומען צו א האנדעלס־אפמאך און עס איז אנגעגאנגען א צאל־קריג צווישען ביידע לענדער. א באיקאט־אקציע געגען דייטשע סחורות איז דעריבער נישט געווען אומגערן געזעהן אין די אפיציעלע קרייזען. די לאגע האט זיך אבער איצט געענדערט.

נאכ'ן נישט־אגרעסיע־אפמאך מיט דייטשלאנד, האלטען מיר איצט ביי א פויליש־דייטשען האנ־דעלס־אפמאך. דער יודישער עקספארטער און אימפארטער, ווי אויך דער יודישער פערמיטלער וועט דערפון ווייניג וואס געניסען. און עס איז אנצונעהמען, אז יודען וועלען איבערהויפט זיין אויסגעשלאסען פון האנדעל צווישען פוילען און דייטשלאנד.

די דייטשע רעגירונג וועט דאך נישט שלי־סען א האנדעלס־אפמאך, אז יודען זאלען דערביי פערדינען. אויך צוליב דעם באיקאט וועלען אויך יודען נישט וועלען האנדלען מיט דייטשלאנד.

אבער וואס עס איז דערביי דאס וויכטיגסטע איז, ווי אזוי וועלען איצט האנדלען די באיקאט־קאמיטעטען. דער האנדעלס־אפמאך צווישען פוילען און דייטשלאנד וועט דערפיהרען דערצו, אז פוילען וועט ווערען פערפלייצט מיט דייטשע סחורות אין א בעדייטענד גרעסערער מאס ווי ביז איצט. אין דעם פאל וואלט אין דער קאנסעקווענץ געדארפט קומען א פערשטארקטע באיקאט־אקציע.

דאס אבער וועט אין די אפיציעלע קרייזען נישט אנטרעפען אזא בעציהונג ווי ביז איצט. עס איז אפילו אנצונעמען, אז די באיקאט־אקציע וועט נישט גערן ווערען געזעהען.

מיר ווילען דעריבער איצט האבען געלע־גענהייט זיך צו איבערצייגען ווי מיר האלטען בכלל מיט דער באיקאט־אקציע געגען היטלער־דייטשלאנד. צי איז דאס, וואס עס איז געשעהן ביז איצט, געווען ערנסט געמיינט, אדער צי איז עס געווען בלויז פאליטיק. עס איז נישט שווער אנצופיהרען א באיקאט אין גינסטיגע בעדינגונגען. שווער וועט עס זיין נאכן אפשליסען דעם פויליש־דייטשען האנדעלס־אפמאך.

מיר בעהאנדלען איצט נישט די פראגע צי דער האנדעלס־אפמאך וועט זיין גוט פאר יודען אדער נישט. איצט אינטערעסירט אונז קודם כל צו וויסען, צי וועלען די באיקאט־קאמיטעטען ווייטער ארבייטען מיט דער פולער קראפט ווי עס פאדערט דאס די באיקאט־אקציע, אדער צי וועט איצט קו־מען א נייע „קאניונקטור".

דער האנדעלס־אפמאך צווישען פוילען און דייטשלאנד וועט זיין א וויכטיגער נסיון פאר די אלע, וועלכע פראקלאמירען זינט חדשים דעם באי־קאט אויף דייטשע סחורות. מיר האבען נישט בע־האט קיין גרונד צו צווייפלען אין ערנסט פון די באיקאט־לאזונגען. איצט וועט זיך ארויסשטעלען צי די יודישע עפענטליכקייט איז נישט געווען אין טעות.

עס איז נישט אנצונעהמען, אז דער באיקאט געגען דייטשלאנד איז געווען בלויז אנ'ענין פון פאליטישער געשעפטס־מאכעריי, נאר א געבאט פאר'ן געוויסען און פאר'ן שוץ פון יודישען כבוד. א האנדעלס־אפמאך מיט דייטשלאנד וועט נאך מעהר דארפען בעפעסטיגען די דאזיגע איבער־צייגונג.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און געשלעכטס־קראנקהייטען, מענער־שוועכע־בעהאנד־לונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעפשניצע־פרייזען.

ערפאלגלאזע אינטערווענצן פון דייטשן אמבאסאדאר אין אמעריקא

צוליב דעם איינדרוקספולען „משפט איבער דעם היטלעריזם"

ניו־יארק (יט"א) דער דייטשער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן ד"ר לוטער האט — ווי עס ווייזט זיך איצט ארויס — געמאכט בעמיהונגען, אז די אימפאזאנטע פעראנשטאלטונג אין מעדיסאן סקווער גארדען א. נ. „דער משפט פון דער ציוויליזאציע איבער דעם היטלעריזם" זאל נישט צושטאנדקומען. ד"ר לוטער האט בעזוכט דעם אמעריקאנער אויסערן־מיניסטער און האט איהם איבערגעגעבען אן'אפי־ציעלען פראטעסט געגען דער פעראנשטאלטונג. ד"ר לוטער האט אבער בעקומען אן'ענטפער, אז די אמע־ריקאנער רעגירונג קען נישט שטערען דעם „משפט" ווייל דאס וואלט בעדייט א פערגוואלדיגונג פון דער פרייהייט פון ווארט.

„ניו־יארק טיימס" רעדט ארום אין א לייט־ארטיקעל ד"ר לוטערס אינטערווענץ און זאגט זיך הערביי ארויס שארף געגען דעם היטלעריזם, גע־שטאנענדיג, דאס עס איז אומזיסט צו ערווארטען פון די אמעריקאנער, אז זיי זאלען זיך אפזאגען פון זייערע טראדיציעס פון פרייהייט פון ווארט.

„ניו־יארק העראלד טריבון" ברענגט אויך א לייט־ארטיקעל וועגען דעם ענין, שרייבענדיג, אז דער מאסען־מיטינג אין ניו־יארק דארף דינען אלס דערמאהנונג פאר דעם קאנצלער היטלער און זיינע נאכפאלגער, ווי ווייט זיי האבען פערלוירען די אויסלענדישע סימפאטיעס.

ד"ר לוטער האט ווידער בעזוכט דעם אויסערן־מיניסטער שוין נאך דעם מיטינג און האט פרא־טעסטירט געגען די געהאלטענע רעדעס מיט'ן מא־טיוו, דאס אין די ווערט אנגעגריפען דער הויפט פון א פריינדליך פאלק. דאס אויסערן־מיניסטעריום האט אבער געענטפערט, דאס ער קאן אין דעם פאל נישט אינטערווענירען.

נייער פאָלקסבלאַט

דאָס לאָדזער לעבען

נייער פאָלקסבלאַט

דינסטאַג 13 כה אדר תרצ"ד

מערץ

זון-אויפגאַנג 6.05
זון-אונטערגאַנג 5.29

פערשטאַרקטע טוריסטישע בעוועגונג

צווישען פוילען און סאָוויעט-רוסלאַנד

געשפּרעך מיט'ן גענעראַל-דירעקטאָר פון „אינטוריסט" פאַר פוילען און די באַלטישע לענדער

נעכטען האָבען אין לאָדז געווייַלט דער גענעראַל-דירעקטאָר פון „אינטוריסט" פאַר פוילען און באַלטישע לענדער ה' סווידערסקי און דער וואַרשעווער פערטרעטער פון דער דאָזיגער אינס-טיטוציע ה' ד"ר שפּיגעל. מיר האָבען געהאַט די געלעגענהייט צו רעדען מיט די צוויי פער-טרעטער פון „אינטוריסט" וועגען דער פאָראויס-געזעהענער ענטוויקלונג פון דער טוריסטיק צווי-שען פוילען און סאָוויעט-רוסלאַנד.

ד"ר שפּיגעל האָט אָנגעוויזען, אַז נאָך דעם נאָרמאַליזירען די פערהעלטנישען צווישען פוילען און רוסלאַנד זענען דאָ אַלע אויסזיכטען צו ענט-וויקלען געגענזייטיג די טוריסטיק. דער ווילען צו בעזוכען רוסלאַנד דורך פוילישע בירגער איז זעהר גרויס, די אויפגאַבע פון אינטוריסט איז צו אָרגאַניזירען די דאָזיגע טוריסטיק און בעקוועם און ביליג מאַכען די טוריסטען זייערע רייזעס.

דעם 3 מאַי, זאָגט ד"ר שפּיגעל, הויבט זיך אָן אין מאָסקווע און דאַן ווערט איבערגע-טראָגען קיין לעניגראַד, אַ קאָנגרעס פון דאָק-טוירים אונטער דער לאָזונג „צום קאַמף מיט'ן רעוומאַטיזם". צום דאָזיגען קאָנגרעס קלייבען זיך זעהר פיל דאָקטוירים פון דער גאַנצער וועלט און אויך פון פוילען, פון קאָנגרעס וועלען די אָנטיילנעהמער פאָהרען בעזוכען די סאָוויעטישע קור-ערטער אין קרים, דאַן וועט אַ גרויסע גרופּע סאָוויעטישע דאָקטוירים קומען בעזוכען די פוי-לישע קורערטער.

דער גענעראַל-דירעקטאָר ה' סווידערסקי האָט צוגעגעבען: נאָך דעם בעזוך פון פוילישען אויסערן-מיניסטער בעק אין רוסלאַנד זענען פולשטענדיג נאָרמאַליזירט געוואָרען די פּאָליטישע פערהעלטנישען פון ביידע לענדער. דאָס איז געוואָרען די אונטערלאַגע צו דער עקאָ-נאָמישער באַזע. דאָס וויל אויסנוצען דער „אינ-טוריסט", וועלכער אָרגאַניזירט איצט אין אַ ברייטען פערנעהם די טוריסטישע בעוועגונג. דער אינטערעס צו רוסלאַנד איז גרויס, מ'שטרעבט צו זעהען אונזערע דערגרייכונגען און אונזערע אַלטע דענקמעלער, וועלכע זענען טראָץ אַלע קלאַנ-גען נישט פערניכטעט געוואָרען דורך אונז.

די טוריסטען אינטערעסירט ביי אונז נישט נאָר די ריזיגע בוי-אַרבייטען אונזערע. דער אויפבוי פון אונזער איצטיגער אָרדנונג: אונזער שול-וועזען, די ערציהונג פון פערברעכער און אונזער גאַנצער אָרגאַניזאַציע. דאָסזעלבע איז ביי אונז די טוריסטיק געוואָרען זעהר מאָדערן.

אַז אַרבייט וועט האָבען געגענזייטיגען נוצען. צו אונז קומען איצט, נאָך דעם אָפּמאַך, טויזענדער אַמעריקאַנער אַלס טוריסטען: די דאָזי-גע טוריסטען ריכטען מיר דאַן דורך פוילען און פון דעם האָט אייער לאַנד גרויסע נוצען. צו דעם צוועק האָבען מיר געשאַפען אַן'אָפּטיילונג און שליסען איצט אַן'אָפּמאַך מיט „אָרביס" וועגען אָר-גאַניזירען די טוריסטיק. מיר אָרדנען איצט איין אַ גאַנצע רייהע זעהר ביליגע טוריסטען-רייזעס קיין סאָוויעט-רוסלאַנד צוליב פערשידענע געלע-גענהייטען. איהר האָט שוין געהערט וועגען דעם דאָקטוירים-קאָנגרעס דעם 3 מאַי. פון 20 מאַי הויבט זיך אָן אַ גרויסער מוזיק-פעסטיוואַל מיטן אָנטייל פון די בעקאַנטסטע מוזיקער און טעאַטראַ-לען פון דער גאַנצער וועלט. דעם 1 יוני געהט אַ רייזע מיטן ים מיט דער פוילישער שיף „וואַר-שאַווא".

מיר זענען געקומען קיין לאָדז, כדי אויך דאָ צו ברענגען די שטימונג פאַר דער טוריסטיק קיין רוסלאַנד. א חוץ די אַלע אויספלוגען, וועלען מיר נאָך אָרגאַניזירען פאַך-גרופּען, לעהרער, סטו-דענטען, מעטאַל-פאַכמענער, טעקסטיל-פאַכמענער א. א. וו. די דאָזיגע גרופּען, יעדער בעזונדער, וועט געוויזען ווערען אין רוסלאַנד דאָס וואָס זיי קען ספּעציעל אינטערעסירען.

— מיר ווילען זיך, האָט געענדיגט ה' סווי-דערסקי, מיט דער טוריסטיק פון לאָדז ספּעציעל אינטערעסירען.

שטרענגע שילדען-קאָנטראָלע

1000 זלאָטעס שטראָף און 14 טעג אַרעסט פאַר נישט-ענטשפּרעכענדע שילדען

(2) לויט ווי עס אינפאָרמירט אונז די לאָד-זער שטאָט-פערוואַלטונג, איז פעסטגעשטעלט גע-וואָרען, אַז אַ גאַנצע רייהע אונטערנעהמונגען אין לאָדז פּאַסען זיך נישט צו צו די פאָרשריפטען פון אַרטיקעל 33 אין אינדוסטריע-געזעץ. לויט וועל-כען איטליכע אונטערנעהמונג מוז ווי-געהעריג אָנ-געבען ווערען אין דרויסען, ד. ה. בעזיצען אַ שילד, אין וועלכען ס'מוז גענוי און לעזבאַר אָפּגער-געבראַכט ווערען דער נאָמען און פאַמיליע פון דעם אונטערנעהמער, אָדער די פירמע און דער מין פון דער געפיהרטער אַרבייט.

די דאָזיגע דאַטען דאַרפען אָנגעגעבען ווע-רען אין אַן אַבסאָלוט קלאָרער, אומצווייידייטיגער פאָרם, און זיי מוזען שטימען מיט די דאַטען, וואָס זענען אָנגעגעבען אין די פּאַטענטען, אין געריכטס- און האַנדעלס-רעיעסטערן.

אַזוינע אַ רייהע פירמען — ווי שוין געזאָגט — פּאַסען זיך נישט צו צו די דאָזיגע פאָרשריפטען, אָנגעבענדיג אָפט אויפ'ן שילד אַ נישט-ענטשפּרע-כענדען געביט פון דער פירמעס אייגענטליכער טעטיגקייט, הויבט שוין אָן די שטאָטישע מאַכט אין דער קומענדיגער וואָך צו אַן'אינטענסיווער קאָנטראָלע פון די שילדען אין דער שטאָט.

אַז עס וועלען פעסטגעשטעלט ווערען אי-בערטרייטונגען אין דער הינזיכט, וועלען די שול-דיגע בעשטראָפט ווערען דורך דער אינדוסטריע-אָפּטיילונג פון דער לאָדזער שטאָט-פערוואַלטונג מיט אַ שטראָף ביז 1,000 זל. אָדער 14 טעג אַרעסט.

נישט-געלונגענער רויב-אָנפאַל

אַרעסטירט די צוויי באַנדיטען

(2) יעדען מאָנטאַג שיקט די גילזען-פאַבריק „ראַלאַ" (פילסודסקעגאָ 18) אַרויס איהר אינקאַ-סענט יוזעף רוכער (בושעזשיגער 23) אויף אינקאַ-סע פאַר דער געליפערטער סחורות אין פערלויף פון דער וואָך.

נעכטען אַרום האַלב 9 אָוונד, האָט זיך דער אינקאַסענט צוריקגעקעהרט פון דער אינקאַסע וואָס ער האָט אַדורכגעפיהרט אויף דער שראַ-קאָוסקי-גאַס. ווען רוכער האָט זיך געפינען ביים הויז אויף סרעברנאַ 5, זענען איהם בעפאַלען 2 מענער און איהם צושטאָכען מיט מעסערס. רוכער האָט זיך פערשטעלט דאָס צושלאָגענע פנים מיט דער טעקע, אין וועלכער ס'האָבען זיך געפינען איינקאַסירטע 500 זל. די באַנדיטען האָבען איהם די טעקע אַרויסגעריסען און אַנטלאָפען. רוכער האָט אָנגעהויבען שרייען און זיינע געוואַלדען האָט דערהערט אַ פּאָליציי-פּאַטרול, וועלכער האָט זיך געלאָזט נאָכלויפען די באַנדיטען. דער פּאָלי-ציי איז געלונגען די באַנדיטען צו כאַפּען.

צום צובלוטיגטען רוכער איז אַרויסגערופען געוואָרען פּאָגאָטאָוויע, וועלכער האָט איהם אָפּגע-פיהרט אַ היים.

די 2 באַנדיטען זענען אין אַ קאַרעטקע אָפּ-געפיהרט געוואָרען אין אַרעסט ביים אויספאָרשונגס-אַמט.

די נעמען פון די באַנדיטען ווערען, צוליב דער געפיהרטער אויספאָרשונג, געהאַלטען בסוד.

וואָרענונג פאַר לאָדזער יובילערען

וועגען אַ טראַנספּאָרט גע'גנב'עטע צירונג און זייגערס

(2) מיט עטליכע טעג צוריק האָבען גנבים אין טשענסטאָכאָוו אויסגעליידיגט דאָס יובילער-גע-שעפט פון איינעם שלמה לוריע.

אַזוי ווי די דערווייליגע פּאָליצייאישע אויס-פאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז די גנבים זענען מיט דעם „ביסעל סחורה" אַוועק קיין לאָדז, איז דער לאָדזער אויספאָרשונגס-אַמט מתרה די לאָדזער ובפרט די יובילערען, אַז זיי זאָלען נישט קויפען פאָלגענדע חפצים, וואָס זענען גע'גנב'עט געוואָרען ביי לוריע'ן:

3 גילדערנע מענערישע אָמעגאַ-זייגערלעך, 1 אָפּענער גילדערנער מענערישער „אָמעגאַ"-זייגער, 1 גילדערנער „טאַוואַן-וואַטש", 1 גילדערנער גע-דעקטער דאַמען-זייגערל, 6 גילדערנע דאַמען-זייגער-לעך „צימאַ", 2 גילדערנע דאַמען-זייגערלעך „טאַ-וואַן-וואַטש", 1 גילדערנער דאַמען-זייגערל „אָמע-גאַ", 1 גילדערנער דאַמען-זייגערל „צימאַ", 1 גיל-דערנער דאַמען-זייגערל „מאָססער", 5 מענערישע גילדערנע דעוויזקעס, 100 גילדערנע קייטעלעך, 100 גילדערנע קרייצלעך, 200 רינגעלעך, מענע-רישע און דאַמען, מיט פערשידענע שטיינדלעך, 20 ניקעל-זייגערלעך „צימאַ", א. א. און 30 פּאָר פערשידענע אויער-רינגלעך.

ווער עס ווייסט עפּיס וועגען די דאָזיגע חפצים, אָדער וועגען די גנבים מוז תיכף וועגען דעם מעלדען אין דער לאָדזער אויספאָרשונגס-אָפּ-טיילונג, בריגאַדע 2 (געהילפס-קאָמיסאַר קאַ-וואַלטשיק).

צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע

פּאָבאָראָוצעס פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע דאַרפען זיך שטעלען צו דער קאָמיסיע

אין לאָקאַל פון דער מיליטער-אָפּטיילונג ביים מאַ-גיסטראַט, פּיעטרקאָווער 165 וועט זיין טעטיג די צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פ. ק. אָז. לאָדז.

עס דאַרפען זיך מעלדען, די פּאָבאָראָוצעס פון יאָהרגאַנג 1912 און עלטערע וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 2, 3, 5, 6, 8, 9 און 11 פּאָ-ליציי-קאָמיסאַריאַטען, וועלכע האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט, האָבען זיך נישט צוגע-שטעלט צו אַ קאָמיסיע.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאַכט דיזשורירען: ק. ליינ-וועבער (פרייהייטס-פּלאַץ 2), י. האַרטמאַן (מלי-נאַרסקאַ 1), וו. דאַנילעצקי (פּיעטרקאָווער 127) א. פּערעלמאַן (ציגעל-גאַס 32), י. צימער וואָל-טשאַנסקאַ 37), פ. וואָיטשיצקי (נאַפּיורקאָווסקיעגאָ 27).

פּערוואַלטונגס-זיצונג פון טעקסטיל-אַרבייטער-פערבאַנד

(2) עהערנעכטען איז אין אייגענעם לאָקאַל אויף פּשעיאַזד 40 פּאָרגעקומען אַ בעריכטס-פער-זאַמלונג פון דער הויפּט-פערוואַלטונג ביים טעק-סטיל-פערבאַנד ז.ז.ז.

עס זענען אויך אַרומגערעדט געוואָרען אַ רייהע אָרגאַניזאַציאָנעלע און אינערליכע פראַגען.

קאָמוניקאַט

פון לאָדזער הויזבעזיצער-פעראיין

דער לאָדזער הויזבעזיצער-פעראיין (פּיעט-רקאָווער 10) איז מודיע, אַז דער מלוכה-שטייער פון הייזער פאַר'ן 4-טען קוואַרטאַל 1933 איז צאָהלבאַר דעם 14 מערץ ה. י. אָהנע צורעכענען פּראָצענטער פאַר'ן אָפּשלעפּען.

אין דעמזעלבען טערמין, ד. ה. ביז'ן 14 מערץ ה. י. איינשליסליך איז צאָהלבאַר, אָהן דעם צורעכענען פּראָצענטער דער לאָקאַל-שטייער און דער שטייער פון נישט פערבויטע פּלעצער פאַר'ן 1 קוואַרטאַל 1934.

ביז'ן 14 מערץ דאַרפען אויך איינגעצאָהלט ווערען אין די פינאַנץ-קאַסעס די אָפּצאָהלען פון דירה-געלד לטובת דעם אַרבייטס-פאָנד פאַר'ן 4-טען קוואַרטאַל פון 1933.

גלייכצייטיג דערמאָהנט מען די מיטגלידער פון דער לאָדזער קרעדיט-געזעלשאַפט, אַז די לעצטע יולי-ראַטע 1933 איז פעליג לעצטענס דעם 14 מערץ ה. י.

אויך דאָס איינצאָהלען אויפ'ן אַמאָרטיזאַציע-פאָנד פון דער ראַטע, וואָס איז פעליג געוועזען דעם 1 יאַנואַר 1934, מיט די ליסטעס פון דער לאָדזער קרעדיט - געזעלשאַפט, קאָן רעאַליזירט ווערען גאָר ביז'ן 14 מערץ ה. י.

יודיש טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20 טעל. 213-84

4-טע וואָך פון רעקאָרד-דערפאָלג!
15.000 מענשען האָבען שוין בעוואונדערט
די אַמעריקאַנער אָפּערעטען-שטאַרס

מעי שיינפעלד
און
אירווינג דזשייקאָבסאָן

היינט, דינסטאַג, 9 אָוונט פּאָפּולערע פאָרשטעלונג
פּרייזען פון 70 גר. ביז 2.20 געשפּילט ווערט די פּרעכטיגע אָפּערעטע
„אוי, אַמעריקאַ"!
מאָרגען, מיטוואָך ווערט נישט געשפּילט.
דאָנערשטאַג, 9 אָוונט גרויסע פאָלקס-פאָרשטעלונג.
בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון טעאַטער.

VARIETE - DANCING
TABARIN
Narutowicza 20
Tel. 150-66 i 154-60.

היינט און פאָלגענדע טעג
פּרעמיערע!
פון 5 ביז 9 אָוונט „FIVE" פון 5 ביז 9 אָוונט
פון 9 אַ גאַנצע נאַכט
Kabaret - Dancing
10 וועלט-אַטראַקציעס 10
פּרייזען רעדוצירט!
איינטריט פריי!
30 פּראָצענט ביליגער!
קומט און איבערציַיגט אייך

ערב די וואהלען צו די לאדזער האנדווערקער-קאמער
שווין פערעפענטליכט די וואהל-ארדינאציע

אין „דזשענניק אוסטאווו" נומער 19 פון 9-טען מערץ איז שוין פערעפענטליכט געווארען די ב"יע וואהל-ארדינאציע צו די האנדווערקער-קאמערען. פון דעם איז צו דריגגען, אז די וואהלען צו דער לאדזער האנדווערקער-קאמער זענען זעהר באהענט ווייל איצט איז באר געבליבען די איינציגע פראצעדור, אז דער וואיעוואדע זאל פערעפענטליכען דעם טערמין פון די וואהלען און דעמאלט וועט זיך שוין אנהויבען די איינענטליכע וואהל-קאמפאניע. דער ווייל קומען פאר נישט אפיציעלע געשפרעכען צווישען די אנפיהרער פון די פוילישע און יודישע האנדווערקער וועגען אן איינהייטליכע ליסטע אויף דער גאנצער וואיעוואדזטווא.

צי אזעלכע געשפרעכען קומען פאר צווישען די יודישע האנדווערקער אליין, האבען מיר לעת-עתה נישט געהערט.

שטעלונג פון צענטראלען האנד-ווערקער-פערבאנד (פאלודניאווא 4)
צו דער באוועלע צום אינדוסטרי-געזעץ

נעכטען אווענד איז פארגעקומען א פלענאר-זיצונג פון האנדווערקער-ראט ביים צענטראלען האנדווערקער-פערבאנד פאלודניאווע 4, אויף וועל-כען ה' אדוואקאט שטרויך און וו. פרעזעס ב. פרוינד האבען רעפערירט דאס נייע אינדוסטרי-געזעץ.

נאכ'ן אויסהערען די רעפעראטען האט דער פלענום אנגענומען פאלגענדע רעזאלוציע:

אויף דער פלענאר-זיצונג פון האנדווערקער-ראט, וואס איז פארגעקומען מאנטאג דעם 12 מערץ 1934 אין לאקאל פון דער האנדווערקער צענ-טראלע, פאלודניאווא 4, אויסהערענדיג די רעפע-ראטען פון אדוואקאט שטרויך און ב. פרוינד, וועלכע האבען אלזייטיג און ברייט ארומגערעדט די פונקטען פון נאוועליזירען דאס אינדוסטרי-גע-זעץ. אבשטעלענדיג זיך בעזונדערס אויף די פונק-טען וואס שאפען דעם נייעם טיפ האנדווערקער-ארגאניזאציעס, וועלכע זענען זעהר עלאסטיש, און קענען פערשידענארטיג אין דער פראקטיק אינטער-פרעטירט ווערען.

גלויבענדיג אין דעם גוטען ווילען פון געזעצגעבער, פעראייניגען זיך די פערזאמעלטע דאך מיט דער שטעלונג פון דער יודישער רעפ-רעזענטאנץ אויף דער לעצטער סיים-זיצונג.

גלייכצייטיג דריקען מיר אויס אונזער שארפסטען בעדויערן, וואס די האנדווערקער פאר-שטעהער, אין דער הויפטשטאט, וועלכע האבען געהאט די מעגליכקייט צו רעאגירען, האבען שטילשווייגענד געגעבען די הסכמה צו דער רעא-ליזירונג פון דעם דאזיגען פראיעקט.

ראזורעס ווערען קאנטראלירט
בכדי אפצוהיטען קליענטען פון נישט געוואונשענע פנים-בעציהונגען

(2) די שטאטישע סאניטאר-מאכט וועט הייג-טיגע וואך אדורכפיהרען א לוסטראציע פון די פריזיער-אנשטאלטען אין אונזער שטאט.

די לוסטראציע ווערט אדורכגעפיהרט מחמת די אנקלאגעס פון די קליענטען אויף דער שמוץ און אפנעלאזענקייט פון געוויסע ראזורעס, וואו מ'קאן פאר קליינע גראשענס בעקומען א פעונעם שווצמעל („נזשיב") אדער לישאי אויפן פנים...

מ'גייט פריהער שלאפען...
ווילעו הערצבער די סטרוזשעס ענדערן דעם קאלעקטיוו-אפמאך

(2) עהענעכטען האט א פעהזאמלונג פון הויזוועכטער - בעשלאסען זיך ווענדען צום ארבייטס-אינספעקטאראט מיט דער בקשה צו אינטערווענירען וועגען א נייעם קאלעקטיוו-אפמאך מיט די הויז בעזיצער.

די סטרוזשעס טענה'ן, אז הייזער וואכען-לאנגען זענען צו קנאפע, און זינט ווען ס'איז ביי דעם צולם לאקאטארען געווארען גאר ביטער, און מ'האט אנגעהויבען צו שפארען יעדען גראשען — קומען זיי, די לאקאטארען הייסט עס, אהיים פאר 11 אין אווענד, און די פאזיציע פון „פתח לנו שערי" (ס'טויער עפענען בלע"ז) איז א שיסקע פולווער נישט ווערט.

נפטר געווארן ר' בצלאל יאיר זצ"ל

נעכטען ביינאג איז נאך א קורצער קראנק-הייט נפטר געווארען אין עלטער פון 73 יאהר דער רבי ר' בצלאל יאיר זצ"ל, וועלכער האט געוואוינט אין לאדז אויף זשעלאזנא 30.

דער נפטר איז געווען א זוהן פון אלטען אלעקסאנדערער רבין ר' יחיאל זצ"ל, א ברודער פון ישמח ישראל זצ"ל און א ברודער פון תפארת שמואל זצ"ל, און האט געהאט זעהר פיל אנהענגער. לויט'ן פערלאנג פון נפטר וועט מען איהם איבערפיהרען היינט 10 אין דער פריה קיין אלעקסאנדער אין אוהל פון זיינע אבות. אלס ממלא מקומו איז בעשטימט געווארען דער עלטסטער זוהן הרב אברהם יהודה שליטא. אזוי איז געווען דער לעצטער פערלאנג פון נפטר.

די לוויה וועט געהען דורך זשעראמסקיעגא, שרודמיעסקא, זאכאדניא ביז גאשטשיני דבור, לימאנאווסקיעגא ביז אלעקסאנדער.

די לעגיטימאציעס פון דער סאציאלער פערזיכערונגס-אנשטאלט

דער ענין פון פערטיילען אלע פערזיכערטע די צייטווייליגע לעגיטימאציעס שטעלט זיך דער-ווייל פאר אזוי:

העכער 70 פראצענט פון די פערזיכערטע בעזיצען שוין די לעגיטימאציעס.

כדי נישט צונעהמען קיין איבעריגע צייט ביי די פערזיכערטע — קאנען פירמעס, וואס בע שעפטיגען מעהר, ווי 10 פערזאן, בעפולמעכטיגען איינעם פון זייערע אנגעשטעלטע צו אפנעהמען די לעגיטימאציעס פאר אלע, וואס זענען ביי איהר בעשעפטיגט.

דער ארבייטסגעבער פערטיילט דאן די לעגי-טימאציעס, נעהמענדיג קוויטונגען, וועלכע צו געהערט אום דער פערזיכערונגס-אנשטאלט.

אנגעשטעלטע פון קליינע אונטערנעהמונגען נעהמען די לעגיטימאציעס אליין אפ אין דער אנ-שטאלט און קוויטירען פערזענליך.

די נייע לעגיטימאציעס ווערען ארויסגעגע-בען די פערזיכערטע נאכ'ן אפגעבען דאס אלטע פערזיכערונגס-ביכעל און די קוויטונג פון אנמעל-דונגס-פארמולאר.

די פערזיכערטע, וועלכע האבען נאך נישט אונטערגעשריבען דעם אנמעלדונגס-פארמולאר — האבען נאך נישט אריינגעשריבען אין די נייע לעגיטימאציעס די מיטגלידער פון זייערע משפחות, בעשווערען דערמיט פאר זיך דאס בעקומען פון מעדיצינישער הילף.

שפענדונג

אויף דער חתונה ביי ה' וואיאקאווסקי, זאי-ווארזקא 36, איז געזאמעלט געווארען דורך ה' עמנואל וועגנער 11.50 לטובת „לינת החולים". דאס געלד איז אפגענומען אין אדמיניסטראציע.

טוריסטען-רייזעס קיין ארץ-ישראל

מיט דער שיף „פאלאניא"
אינדיווידועל און גרופענווייז
דעם — 21 מערץ אויף פסח
„ 4 און 18 אפריל — צום מורח-יריד
ארגאניזירט די טוריסטען-אפטיי-לונג ביי דער ציוניסטישער ארגאניזאציע.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען אין ציוניסטישען ביורא, שרודמיעסקא 29.

פאליטישער פראצעס

(2) נעכטען זענען געשטאנען פאר'ן קרייז-געריכט 8 פערזאן, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין קאמוניסטישער טעטיגקייט.

לויט'ן ארויסגעטראגענעם אורטייל האבען:

זיגמונט ווארטקאווסקי און אריה-אבא גאלדפינגער בעקומען — צו 3 יאהר טורמע.

ביילע-גיטעל קוטאס און עדווארד גראטשיק — צו 2 יאהר.

סטעפאן יוסטין און גושעגאזש ניעדזשעלסקי — צו אנדערטהאלבען יאהר.

אלעזר שפל — 4 יאהר.

שרה בזשעזשינסקא — א האלב יאהר מיט'ן אפלייגען די שטראף.

ר. איזראעל
דער אריער-פאראגראף 58
שפאנענדער ראמאן פון דער איצטיגער ווילדער צייט

אלפרעד בעהמע איז געווארען גרויס און אנ-געזעהען ביי די נאצי-לייט. ער איז געווען דער ערש-טער קרבן פון די נאציס און דאס פון יודישע הענד. בעהמען האט זיך דער צוגעטראכטער שפיצעל פול-שטענדיג איבערגעגעבען און ער האט טריומפירט, ער האט נישט געהאט די מינדעסטע מורא, אז העלען און פריצי, וועלכע ווייסען דאך דעם גאנצען אמת, וועלען איהם פערראטען. ער איז געווען זיכער דערין אז זיי וועלען דאס נישט טון צוליב מורא פאר אייגענער קאמפראמיטאציע און נישט ווילענדיג זיך ארייבלאזען אין קיין אוואנטורעס. דער כיטרער בעה-מע האט דאס גאנץ גוט פערשטאנען, אז אנדערש קען נישט זיין. דעריבער איז ער גאנץ דרייסט און מיט גאווה געקומען אין דער פאבריק אריין. די בע-אמטע האבען פאר איהם, פאר דעם „קרבן" צוגע-גרייט א פייערליכער קבלת-פנים, א טאג צופריהער אידער אלפרעד בעהמע האט געוואלט קומען צו דער ארבייט, האבען די בעאמטע געמאכט צווישען זיך א זאמלונג אויף א געשאנק פאר בעהמען און צוויי פון די זאמלער האבען זיך אויך ווענען דעם גע-וועבדעט צו העלען, אלס איינע פון די, וועלכע אר-בייט אויך אין דער פאבריק אונטער דער נייער לייטונג פון אלפרעד בעהמע.

אין ערשטען מאמענט ווען מ'האט זיך צו איהר געוואנדען דעם געוועדעט, האט זיך העלען איינגאנצען פערלוירען. זי איז געווען אזוי איבעראשט, אז זי האט נישט געוואוסט וואס זי זאל ענטפערען.

— איהר, גנעדיגעס פריילין, האט געוויס נישט פערשטאנען אונזער מיסיע, האט איבער פון די דעלע געזאגט, זעהענדיג איהר פערלעגענהייט. מיר זענען געקומען צו איך, אז איהר זאלט ביישטייערען צו דעם געשאנק, וועלכען מיר ווילען מאכען אונזער לייטער אלפרעד בעהמע, נאכדעם ווי ער קומט צוריק אין דער פאבריק נאך דעם אנפאל וועלכער איז אויף איהם אויסגעפיהרט געווארען.

— איך פערשטעה, איך פערשטעה אויסגעצייכענט וואס איהר רעדט צו מיר, קאלעגען, איך בין נאר אזוי איבעראשט געווארען, האט העלען זיך פער-ענטפערט, וואס דאס איז מיר נישט איינגעפאלען אלס בנאהענסטע מיטארבייטערין דערפאר וויל איך אז מיין צושטייער זאל זיין א גרעסערער, העלען האט ארויסגע-נומען 10 מארק און דערלאנגט די דעלעגאטען, וועל-כע זענען אוועק ווייטער צו אנדערע בעאמטע. הע-לען האט פערביסען די ליפען.

— וויפיל אונאנגענעהמליכקייטען וועל איך נאך האבען אדורכצוהאלטען, וויפיל בעליידיגונגען און ערנידערונגען וועל איך נאך מוזען אריבערטראגען, דאס געבען עטליכע מארק אויף א געשאנק פאר בעהמען איז די גרעסטע בעליידיגונג, וועלכע איך האב איבערגעטראגען ביז איצט.

צומארגענס איז בעהמע געקומען אין דער פא-בריק, אין דעם אוניפארם פון א שטורמיסט מיט דעם מאנאקל אין אויג, הויך אויפגעשטעלט דעם קאפ, מיט א בעפעהלערישער מינע, אזוי ווי ס'וואלט קיינמאל גאר נישט געשעהן, מיט דער בעגריסונג „הייל היטלער" איז ער אדורך דעם גרויסען זאל וואו ס'האבען גע-ארבייט די בעאמטע און איז אריין אין זיין קאבי-נעט, וואו העלען איז געזעסען אריבערגעבויגען איי-בער א בוך. אזוי ווי זי וואלט גארנישט בעמערקט אז בעהמע איז אריינגעקומען. בעהמע איז צו איהר צו-געגאנגען און דערלאנגט די האנד, נישט רעדענדיג דערביי קיין איין ווארט.

העלען האט א ציטער געגעבען, אויסגעצויגען די האנד און דערלאנגט בעהמען. אלפרעד האט לענגער ווי שטענדיג געהאלטען העלענס האנד, אין זיינער, אין דעם מאמענט האט מען אנגעקלאפט אין טיר און ס'איז אריינגעקומען א דעלעגאציע פון די בעאמ-טע.

— הער שעף, האט איינער פון זיי געזאגט, מיר זענען געקומען צו איך צו בעגריסען איך, אין נאמען פון אלע בעאמטע צוליב אייער געזונד ווערען און צוליב אייער צוריקקעהר אלס אונזער שעף. מיר ווייסען, אז איהר זענט געפאלען א קרבן פון א פער-ברעכערישער באנדע צוליב אייער גרייטקייט צו די-נען אונזער אלעמענ'ס בשותפותדיגער אידעע, צוליב דער טרייקייט צו אונזער „פיהרער". דעריבער איז ביי אונז די פרייד נאך גרעסער ווען מיר זעהען איך ווידער אין אונזער מיטען ביי דער ארבייט פאר'ן וואוהל פון פאטערלאנד און אונזער אידעע. מיר האבען זיך ערלויבט איך פארצולייגען א קליינע מתנה, וועלכע זאל דינען אלס איינציגער אנדענק פון אייערע געטרייע מיטארבייטער.

— ס'איז מיר זעהר אנגענעהם, מיינע הערען, איך בין איך זעהר דאנקבאר פאר דעם וואס איהר האט געדענקט אן מיר, איך זאג איך צו, אז מיר וועלען אויך ווייטער געטריי צוזאמען ארבייטען פארן פאטערלאנד. „הייל היטלער".

— „הייל היטלער" האט די דעלעגאציע איבער-געחזרט.

— איהר הערט פריילין העלען, די אנגענעהמע איבעראשונג, וואס די בעאמטע האבען מיר געמאכט.

— פריילין העלען, האט איינער פון די בעאמטע געזאגט, האט זיך בעשטייערט מיט דער גרעסטער סומע צו דער דאזיגער איבעראשונג. דערמיט האט דער בעאמטער געוואלט געבען צו פערשטעהן אז הע-לען האט געוואוסט וועגען די צוגרייטונגען צום קבלת פנים.

בעהמע האט א קוק געגעבען אויף העלען, א כיט-רע שמייכעל האט זיך צולייגט אויף זיינע ליפען. דאס שמייכעלע האט אדורכגעשפיזט העלען איז דער זיבעטער ריפ.

— דאס איז מיר נאך פיל אנגענעהמער, אז אי-מיין נאהענטסטע מיטארבייטערין האט געדענקט אן מיר און איך האב געגעסען פון איהר אנדענ-קענונג.

די דעלעגאציע איז אוועק און אין צימער האט געהערשט א פיינליכע שטילקייט.

בעהמע האט געקוקט אויף העלען, וועלכע האט נישט געקענט די אויגען אויפהויבען.

— העלען, האט בעהמע געזאגט, פערמאכענדיג די טיר און איבערצייגענדיג זיך, אז קיינער הערט זיי נישט אונטער. מיר מוזען פערגעסען אין אלץ וואס איז פארגעקומען, איך זעה, אז איהר האט שכל. האט בעשלאסען צו פערגעסען אין אלעם, אזוי ריכטיג, אבער איך וואלט געוואלט אז איהר זאלט אדורכרעדען מיט פריצין...

— איך בעט איך, אז איהר זאלט מיר געבען קיין שום אויפטראגען, שוין מיר נישט זאלץ אויף די וואונדען.

— איך וועל דאך נישט פיהרען קיין אונטערהאנדלונגען מיט פריצין און איהר האט די געלע-הייט זיך מיט איהם אפט צו זעהען. דעריבער איך, אז איהר זאלט איהם איבערגעבען, אז ער פיהרען די זעלבע טאקטיק וואס איהר.

— פריצי ווייסט וואס ער האט צו טון. מען איהם נישט לערנען.

— איך האלט אויך אזוי, אבער ס'וואלט געשאדט ווען איהר זאלט איהם דערויף אויפמערקזאם מאכען. איצט האב איך נאך א ביטע צו איך זענליך.

העלען האט אויפגעהויבען דעם קאפ.

— איהר האט זיך פערמאסטען אויף מיר בען, על פי נס בין איך ארויס גאנץ איך האב נישט געוואלט קאמפראמיטירען און פערשווייגען גאנצען ענין, אבער איך וואלט אייך דערפאר איהר זאלט אייער פרוב נאכאמאל וועלען פע-ליכען. דעמאלט וועל איך קיין ריקזיכט מעהר האבען. איהר וועט ווידער קומען צו מיר היינט אין אווענד.

העלען האט זיך דערשראקען.

(פארטזעצונג קומט).

אפגעשטעלט אין זייערע אמטען
דעם קאנסטאנטינער בורמיסטש און וויצע-בורמיסטש

(2) דורך א דעקרעט פון דעם קרייז-סטא-ראסטא, ה' מאקאווסקי, זענען נעכטען אפגעשטעלט געווארען אין זייערע אמטען דער בורמיסטש פון קאנסטאנטין, וולאדיסלאוו דאלעצקי און דער וויצע-בורמיסטש — ווילהעלם היידריך.

דער דאזיגער דעקרעט איז א פועל יוצא פון דער פראקוראטור-אנקלאגע געגען דאלעצקין אין שייכות מיט'ן אנגאזשירען דורך איהם די סעזאן-ארבייטער אויפ'ן יאהר 1933.

די ערעפנונג פון דער קבוצה „ויתקין" אין כוינע

זונטאג אוונט איז אין כוינע פארגעקומען די ערעפנונג פון דער החלוץ-קבוצה א.נ. פון „ויתקין". ה' ראזען עפענט די פערזאמלונג און ווייזט אן די שווערע ריגקייטען ביים גרינדען די קבוצות-ההכשרה פון 5 מענשען איז הייבט פאראן 25 מאן, אלע האבען ארבייט און ס'זענען פאראן מעגליכקייטען צו שאפען אין דער געגענד א שטארקע קבוצה פון איינציגע הונדערט חלוצים.

ד"ר ז. עלענבערג רעפערירט וועגען דער בעדייטונג, וואס ס'האט דאס פראבלעם פון פראדוקטיוויזאציע פון די יודישע מאסען. די טראגישע לאגע פון יודישען פאלק ווייזט אן די וויכטיגע בעדייטונג פון די הכשרה-קבוצות, בכלל און פון די קבוצות פון ר'כוז וויתקין בפרט.

ד"ר ח' בערלאט רעדט וועגען דער בעציהונג פון יודען צו ארבייט אמאל און היינט.

ה' ראסין דאנקט אין נאמען פון דער ארגאניזיר קאמיסיע, די ה"ה וועלכע האבען מיטגעהאלפען בעת דער גרינדונג.

ס'ווערט געוועהלט א פאטראנאט פון די ה"ה: ס. מ. ראזען, ז. בענטשקאווסקי, ר' בלימבוים, ל. העניג, מ. ראזענבערג, קארמינסקי, וו. קארפף, מ. בליגבוים, ה' ראזע און גיפס. ה' ראזען מעלדעט אז ס'ווערט ספעציעל אויפגעבויט א הויז פון איינציגע צימערען מיט א גארטען פאר דער קבוצה.

פון דער בעוועגליכער אויסשטעלונג
היינט די ערשטע פארלעזונג

היינט, דינסטאג, דעם 13-טען ד.ח. 8 אוו. וועט אויף דער בעוועגליכער אויסשטעלונג (אל. קאשטשושקי 15), פארקומען די ערשטע פון ציקל פארלעזונגען פון פראפ: בארטאווסקי.

די אויסשטעלונג איז אין משך פון די ערשטע דריי טעג בעזוכט געווארען פון פיל בעזוכער. די באהנטסטע טעג וועט ארגאניזירט ווערען אויספלוגען פון דער שול-יוגענד און ארגאניזאציעס. א גרויסען אינטערעס רופט ארויס ביי די בעזוכער די וועלטפולע בילדער-גאלעריע וואס איז מיט א קורצע צייט צוריק געבראכט געווארען פון מאסקווע אין לעגינגראד.

שעמינסקי'ס בילדער-אויסשטעלונג
נעכטען פייערליך געעפענט געווארען

נעכטען 1 פארמ. איז אין לאקאל אויף פעטריקאווער 97 געעפענט געווארען שעמינסקי'ס בילדער-אויסשטעלונג, צו דער ערעפנונג זענען געקומען פערטרעטער פון דער מאכט, מאלער און ליטעראטור.

די בעזוכער האבען ארויסגעוויזען א גרויסען אינטערעס פאר די קונסט-ארבייטען פון קינסטלער.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנק.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2, און 5–8 זונטאג און יו"ט 9–1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל.

קלאנג-קינא-טעאטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם!
— I. —
„12 בענקלעך"
וואונדערבארע קאמעדיע
אין די הויפטראלען: Własta Burian
Zula Pogorzelska
i Adolf Dymsza.
— II —
מעכטיגע ערָאטישע מזרח-דראמע, וואס שטעלט מאר דאס לעבען אין די הארעמען
א. נ.
„Biała Odaliska"
אין דער הויפט-ראלע: Jose Mojica
נעכסטער פראגראם:
„גרויסע זינדיגעריך"

אנהייב 4 נ"מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

ענדערונג אין דער ארבייטס-צייט ביי די רעיענטן

(א) פון נעכטען אן אמטירען די רעיענטען-קאנצעלאריעס אלע טאג, אהן הפסקות, פון 9 פריה ביז 4 מיטאג, אנשטאט דעם, ווי ס'איז פריהער געווען ביז 6 אין אוונד מיט אן איבעררייס אויף מיטאג.

יאקוב-מאטעל-ראמאן
דריי נעמען מיט 4 יאהר טורמע

(א) איינער יאקוב אקסערמאן (38 יאהר אלט), וועלכער האט זיך אויך אנגעגעבען אלס מאטעל בריקמאן און אלס ראמאן וויטעבסקי איז נעכטען פערמשפט געווארען פאר א גאנצער רייה גנבות אויף 4 יאהר טורמע.

דערזעלבער פויגעל-בחור האט שוין אויך בעוויזען צו מאכען „אן אויסלענדישע קאריערע" זייענדיג בשעתו בעשטראפט דורך די געריכטען אין ציריך, בעלגראד, פאריז, פראנקפורט ביים מיין א. א.

יודיש
„קאמעראל-טעאטער"
אל. I מאי 2
אנפיהרונג:
חיים סאנדלער

יודיש
„קאמעראל-טעאטער"
אל. I מאי 2
אנפיהרונג:
חיים סאנדלער

פרייטאג,
דעם 16 מערץ
9 אוונט קומט פאר
די פייערליכע
פרעמיערע
פון אורקע נאכאלניק'ס
מייסטערשטיק
„גנבה'שער יושר"
אין 3 אקטען
10 בילדער.

דער שטרייק אין שטעפער-פאך
(בריף אין רעדאקציע)

מיר האבען דעם כבוד אייך צו בעטע צו פערעפענטליכען פאלגענדען בריף פאר וואס מיר דאנקען אייך פאראויס:

דער אלגעמיינער קריזיס, וועלכער הע"שט איז יעדער פראדוקציע-צווייג האט אויך נישט אויסגעמיטען דאס שטעפער-פאך. ביי אונזער לאגע איז די לאגע אין שטעפער-פאך געווען שוין פשוט אן אומערטרעגליכע. א שטעפער "מייסטער" צוזאמען מיט א ארבייטער, ארבייטענדיג פון 12 ביז 16 שעה א טאג, ביי די ערגסטע היגיעניש בעדינגונגען, האט קוים געקענט אויסארבייטען פון 4 ביז 6 גילדען טעגליך, מען קען זיך לייכט פארשטעלען אין וואס פארא לאגע די ארבייטער „כאלופניקעס" און מייסטער האבען זיך געפינען. דאס האט אויך גורם געווען די צעשפליטערונג פון דער פראפ. ארגאניזאציע, אינבעדעם אנדערען האט ארויסגעריסען דעם לעצטען ביסען ברויט פון מויל. צו די דאזיגע שלעכטע בעדינגונגען קומט נאך צו דער פאקט וואס מען ארבייט אין דער גרעסטער מעהרצאהל נישט מעהר ווי 6 מאנאטען אין יאהר. דאן ווען פארן קריג פלעגט מען אין שטעפער פאך ארבייטען א פול יאהר, איצטער, פאר די יום-טובים ווען עס האט זיך בעוויזען אביסעל מעהר ארבייט, האבען די ארבייטער זעלבסטפערשטענדליך געוואלט אויסבעסערען זייער טרויעריגע לאגע און האבען דערקלערט א שטרייק פאר א לוין-העכערונג פון 30—50 פראצענט, 8-שעהדיגע ארבייטס-טאג. א.א.וו. די מייסטער פון זייער זייט, לעבענדיג ביי די אויבענדערמאנטע בעדינגונגען, האבען ליידער נישט געקענט באקומען די מינימאלע גערעכטע פארערונגען פון די ארבייטער, דאך האט בעוויליגען די שטעפער-מייסטער ארויסצושטעלען א לוין-פאדערונג צו די שיך-מאגאזינערען, אין דער הויך פון 40 פראצ. א חוץ דעם מוז דא דערמאנט ווערען אז דאס רוב מאגאזינערען, אנשטאט ארויסצוצאהלען די שטעפער-מייסטער זייער שווער פערדינטע פאר גראשען איך געלד, ווארט ער אפגערעקט מיט א וועקסעל אויף 4—6 מאנאטען, דערייבער האבען די שטעפער פארלאנגט א חוץ די 40 פראצענט אפרעכנונג און אויסצאהלען יעדע וואך אין קאסע-געלד, צונעהמען און אפזאגען די שטעפער דורכ'ן פעראיין. נישט קוקענדיג דערויף אבער וואס דער פראדוקט איז זעהר בוליג צוליב דעם אנקומענדען זומער-סעזאן, האבען די שיך-מאגאזינערען דאך נישט געוואלט נאכקומען די גערעכטע פאדערונגען פון די מייסטער, צו ליב דעם איז זעלבסטפערשטענדליך נישט געבליבען קיין אנדער אויסוועג ווי צו דערקלערען א שטרייק.

די שיך-מאגאזינערען ווילען מיט אלע מיטלען אויסהונגערען די קאמאשען-שטעפער, אינער ביז איצט אין די שטימונג נישט קיין געבראכענע, אויף די לעצטע אונטערהאנדלונגען מיט די שיך-מאגאזינערען האבען די לעצטע געוואלט דערלייגען נישט מעהר ווי 20 פראצענט, וואס דאס איז זעלבסטפערשטענדליך נישט אנגענומען פאר אונז. דאן ווען די ארבייטער פאדערען ביי אונז 50 פראצענט.

שטעפער-צעך

אין לאדז, פאלודניאווא 4.

שטעפער-ארבייטער-שטרייק דויערט ווייטער

דער שטרייק-קאמיטעט ביים פעראיין פון שטעפער-ארבייטער און כאלופניקעס שרייבט אונז:

ווי עס איז שוין געווען געמאלדען מיט צוויי וואכען צוריק אין „נייעם פאלקסבלאט" איז אויסגעבראכען א שטרייק פון שטעפער-ארבייטער און כאלופניקעס צוליב די זעהר שלעכטע בעדינגונגען אין דעם פאך. דער שטרייק דויערט שוין די 4-טע וואך. עס שטרייקען ביז 500 ארבייטער און כאלופניקעס. נאך קנאפע דריי וואכען שטרייקען איז שבת פארגעקומען א קאנפערענץ מיט די מייסטער וועגען די א רויסגעשטעלטע פאדערונג, וואס האט אבער נישט געבראכט צו קיין שום רעזולטאט.

די פערזאמלונג פון די שטרייקענדע וואס איז פארגעקומען זונטאג האט בעשלאסען אפצוווארפען דעם פארשלאג פון די מייסטער און דעם שטרייק ווייטער פארטזעצען.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוואכע-בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליז.
נעהמט אן פון 8 – 11 פריה און פון 5 – 8 אוונד
זונטאג און חגאות פון 9 – 1 פארמיטאג.

„ז'מאסלעם נאדול"...
די פופען-רעוויו פון דער „חד-גדיא"

מיט אן'אלך-שטייגענדען ערפאלג גייט טאג-טעגליך די מאריאנעטען-שפיל א. נ. „ז'מאסלעם נאדול, אדער מיט דער פוטער אראפ"...

די פארשטעלונגען פון דער גלענצענדער פופען-רעווי (אין קאפע „קאפריז", ראג פיעטרקאווער און שרודמיעסקא) הויבען זיך אן האלב עלף אין אוונט.

היינט 20-טע פארשטעלונג פון „אוי, אמעריקא"
אין פילהארמאניע

היינט דינסטאג אוונט ווערט געשפילט צום 20-טען מאל די שלאגער-אפערעטע „אוי, אמעריקא" מיט די בעליבטע אמעריקאנער אפערעטען-סטארס מעי שיינפעלד און אורווינג דזשייקאבסאן אין די הויפטראלען. די היינטיגע פארשטעלונג איז א פאפולערע.

ראדיא-פראגראם
דינסטאג, דעם 13-טען מערץ 1934

7 צייט-סיגנאל, 7,05 גימנאסטיק, 7,25 גראמאפאן, ידיעות, 7,40 גראמאפאן, 7,55 הויז-ווירטשאפט, 11,40 פרעסע, ידיעות, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,05 קאנצערט, 12,30 ידיעות, מוזיק, 3,25 עקספארט, 3,40 גראמאפאן, 4,25 פ.ק.א., 4,40 רעפעראט, 4,55 קאנצערט, 5,50 רעפערטואר פון די טעאטערן, קאמוניקאט פון לאדז, 6 רעפעראט, 6,20 קאנצערט, 6,50 מוזיק, 7,05 פערשידענעס, 7,25 פעליעטאן, 7,40 ספארט, ידיעות, 8,2 „דער פרויען-פריינד" — אפערעטע פון אייזלער, 10 קאנצערט, 10,30 טאנץ-מוזיק, 11 ידיעות, קאמוניקאטען, 11,05 טאנץ-מוזיק.

* * *

פון אויסלאנד

5,25 מאסקווא – אפערא „טרובאדור", 8 סימפ. בודאפעשט – קאנצערט, 9.10 היילסבערג-קאמ. אפערע.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי – – – – –	78.50
3 פראצענטיגע בודאוולאגע –	42.00
4 „ דאלארובקא –	52.50
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	57.50
8 „ ווארשאווער פאנד-בריף	52.50
8 „ לאדזער „ „	47.65
ענגלישער פונט – – –	26.98
דאלאר – אפיצ. 5.31,75 נישט אפיצ. –	5.27
גאלד-דאלאר – – – –	9.02
גאלד-רובל – – – –	4.70
דייטשער מארק – – –	2.10

תיקון טעות

אין גענטיגען בעריכט פון צוזאמענפאהר פון „מכבי"-פערבאנד איז אריינגעפאלען א פערדריסליכער טעות. אנשטאט דעם, וואס אין בעריכט געמיינט זיך, אז די וויזיטאציעס האבען גורם געווען צו ליקווידירען פראווינצער פעראיינען – דארף זיין – צו נישט ליקווידירען.

ארטאפעדישער אנשטאלט
גראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיס-שמערצען אלס נאך גיפס-אבדרוק.
Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović
פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

DR. MED.
H. Różaner
הויט, וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע
NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.
עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

קראנג-קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט און פאלגענדע טעג
דאס מייסטערווערק פון
טויזענדער איינפאלען

„די וועלט איז שעהן"
Maurice Chewalier
עס זינגט דער אונפער־
גלייכליכער לידער־זינגער
פון פאריז

די שלאגערס ווערען געזונגען אין דער פראנצויזישער שפראך.
אויסערן פראגראם: די פ י ל ם ־ וואך פון פאראמוגס.
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נ"מ. שבת און זונטאג 12.30 בייטאג.

● יאטשקאווסקי'ס פאפולער־וויס. ביבליאטעק ●
פאר די לעזער פון
„נייעם פאלקסבלאט"
א גרויסע פריידיגע הנחה
דאס בוך: **„דאס געשלעכטס־לעבען פון אונזער צייט"**
פון ד"ר טעה. איוואן בלאך צום פרייז פון 2,25 זל. אנשטאט 5 זל.
1־טער טייל
אינהאלט: 1) די עלעמענטארע דערשיינונגען פון דער געשלעכטס־ליבע, 2) די סא־
קונדערע דערשיינונגען פון דער מענשליכער ליבע (מנוה און אנשים), 3) געשלעכטליכע אר־
גאנען, געשלעכטס־דראנג, 4) די קערפערליכע געשלעכטס־אונטערשידען, 5) די פסיכישע
סעקסועלע אונטערשידען און די פרויען־פראגע (מיט א הוספה וועגען דער געשלעכטליכער
פילבאלקייט פון דער פרוי, 6) דער וועג פונם נעמט אין דער ליבע, רעליגיע און סעקסואלי־
טעט, 7) דאס טראגישע בושה־געפיהל (נאקעטקייט און קליידונג), 8) די אנדערע־ווירונגען
פון דער ליבע, 9) דער קינסטלערישער עלעמענט אין דער מאדערנער ליבע.
די סעקסועלע פראגע און פערבונדענע מיט דער סוציאלע פראבלעמען וי הייראט, פרייע
ליבע, פראסטיטוציע, בעקעמפונג פון חענעריישע קראנקהייטען נעמען איצט געווארען אקטו־
עלער ווי ווען עס איז געוועזן. די מיטגלידער פון א ענציקלאפעדיע, וועלכע זאל ארומנעמען
שלימותדיג די געשלעכטס־פראבלעמען וואלט געווען זעהר נייטיג. אין דער צייט ווען אין אויסלאנד
איז ענטשטאנען א קאלאסאלע פאפולער־וויסענשאפטליכע ליטעראטור, וועלכע באריהרט די
פראגען, איז ביי אונז אויף דעם געביט בארגיש געוועזן, וואס זאל געבען דעם יידישען
לעזער א אריענטאציע אויסער א פאר ביכלעך פון „טבמוהרשפע דאקטוירים". וועלכע מישט
באר זיי לעהבען דעם לעזער גארנישט, נאר ברענגען אים א שרייען א גולע דעזאריענטא־
ציע. מיט דעם בוך ברענגען מיר ארויס א אוצר פון וויסענשאפט אין א פאפולערער פארם
פאר'ן ווארשער לעזער פון א מענשען, א אויטאריטעט אין דער פראגע און אלגעמיינער
מענשהייט. מיט דעם אויסגעצייכנטען מאטעריאל, איז דאס פון דאס בעסטע אויף דעם גע־
ביט, וואס שטייט פיל העכער אפילו פון אנדערע באוואוסטע ביכער ווי פארעליס.
דאס בוך איז שוין צו בעקומען אין אדמיניסטראציע פון
„נייעם פאלקסבלאט". פיעטריקאווער 21.

די שענסטע דרוק־ארבייט
ווערען אויסגעפירט
אין דער דרוקעריי
בראמבערג און ביים
פילסודסקיעגא 55 (פראנט)
ווי צ.ב.ש. רעכנונגען, בריפבויגען, קווי־
טאריושען, שטרימפף־באנדעראלען, עטי־
קעטען, חתונה־קארטען, וויזיט־קארטען,
א.א. פינקטליך און ביליג אויסגעפירטגען

PROSZKI
«KOWALSKINA»
STOSUJE SIĘ PRZY UPORCZYWYCH
BÓLACH GŁOWY
KONIECZNIE ZE ZNAKIEM
„SERCE W PIERŚCIENIU"
FABRYKA CHEM.-FARMAC. AP. KOWALSKI, WARSZAWA

א בעקעריי
איבערצוגעבען איבער'ן זומער־
סעזאן אין בעסטען צענטרום פון שטאט.
צו ערפאהרען ביי
קינרוס, זאוואדזקא 17.

שייטלען
מיט פאריזער שרינגען
און פערטיגע שייטלען
ווערען פרשטעלט. אין
רעיעל אויסגעפיהרט
ביי קערש,
סקאווראנא 15

א ווילע אויף א פענסיאנאט
אין גלאוונע — נאווא־אטוואצק פון 18 צימערן, 2 מארגעס
איינענער וואלד, פערגלאזטע ווערטאנדעס מיט
ספעציעלען שפייזע־זאל צו פ ע ר מ י ט ע ן.
די ווילע איינגעט זיך אויך אויף א ווינטער־פענסיאנאט.
צו ערפאהרען טעל. 107-87 פון 1—11 פארמיטאג.

Mentopinol-Glob
א מאטער געגען סובאטעס, עפטמע און
לייבען פון אטעם־ווענגען
„Uniwersal"
היילט רעוומאטיזם און שלערלי נערווען־
ווערטאגען.
„Hebrolin"
א מיטעל געגען ליסטעיעס, עגזעמע און
שוויים־שיילונג.
Bobo - Glob
פודער פאר קינדער.
Proszek „Glob"
בעזונדערס קאפ־ווערטאג.
עס העלפט
Laboratorjum przy Aptece
Dr. Far. ST. TRAWKOWSKIEJ
w ŁODZI.

ביטשריפטען ביורא
פאר געריכטס־ און
אדמיניסטראציע־מאכט
B. Mann
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10
אויף פעטריקאווער 82
פארטער.

Dr
S. Kantor
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער
און הויט־קראנקהייטען, בעהאנדלונג
פון מענער־שוועכע
וואונדען רעצפט
Piotrkowska 90, tel. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9
אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ.

ארטאפעדישע אנשטאלט
ר. קאוואלסקי,
11 ליסטאפאד 26, טעל. 132-59

ווי אויך דער זוהן ז. קאוואלסקי, פעטריקאווער 62
טעל. 243-93 — עלטסטער ארטאפעדישער אנשטאלט גע־
גרינדעט אין יאהר 1895 עמפפעהלט פאר קראנקע אויף
ברוכען, גארסעטען אויף זעמטליכע פערקריפונגען פון רוקען־
ביין, אלערליי ארט פראטעזען אויף פיס און הענד, אויך
פערשידענע פערקריפלונגען, נאך־אפעראציאנס־בויך־פאסען
אויף נעקעס, אויך ערטאלאזען זיך פון מאגען ווי אויך
פלאטגען אויף פראטעזים א. ז. וו.
דער אנשטאלט ווערט אנגעפיהרט אונטער דער פערזענליכער
פעכטעגישער לייטונג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען פאר גלענצ־
ליכע אויסקורירונג פון פערעלטערטע פערקריפלונגען.

לעטשניצע „OMEGA"
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
גלובנא 9, טעל. 142-42
ס'ווערט אנגענומען אויפ'ן ארט, וויזיטען
אין דער שטאט. נאכט־הילף, ערצט־
ליכע אנאליזען. קווארץ־לאמפ,
רענטגען, דיאטערמיע.
בעראטונג 3 זל.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער
און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג
פון מענער־שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום־טוב פון 9 — 1 פארמיטאג.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

LECZNICA
chorób
uszu, nosa i gardła
מיט שטענדיגע בעטען
עס ארדינירען די דאקטוירים:
Dr. IMICH, Dr. WOŁYŃSKI
PIOTRKOWSKA 55
fr. I p., tel. 174-74.

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

לעטשניצע
זגערזשער 17.
אין הויט, ווענערישע און סעקסועלע
קראנקהייטען. נעמט אן טעגליך פון 1—2
מיטאג אויסער זונטאג
ד"ר רוזשאנער.

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן א מעסער און אהן בלוט־פערגיסונג
פאר קראנקע אויף ברוכען, ביי מענער, פרויען און קינדער,
אלטמאהטע קאליקעס פון גוף, הויקערס אהן פיס און הענד.

ברוכליידענדע פ ע ר ל א ז ט ניט די
קראנקהייט, ווייל דער ווינקעל־ברוך
וואקט גרוים ווי א מענשען־קאפ, און
עס פאלט ארויין אין דעם פיס און דער
קראנקער איז א גרויסער סכנה, דורך
אפרידייען די קישקעס ווערט ער
בהשגרוי און שמערצליך. ספעציעלע
גוטע ארטאפעדישע הייל־באנדאזשען
פון מיין ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט

היילען שנעל און בעקוועם; זיכער דעם שווערסטען און
פערעלטערטסטען ברוך. אויך פאר הויקערס, ליינטונגען (ביין־
שוויגרוזונג) ספעציעלע ארטאפעדישע הייל־גארסעטען און
אפאראטען פאר פערקרומטע פיס און פלאט־פיס, קונסטליכע
גוטענע פיס און הענד, ווי אויך ספעציעלע ארטאפעדישע
באנדאזשען פאר צוריקבעקומענע ברוכען נאך אפעראציע.
זייט האט ערשטען אקטאבער ד.י. ווערען אלע קראנקע אין מיין
ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט נור פון מיר פערזענליך
בעהאנדעלט / 30־יעהריגע פראקטיק און פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
אכטונג

איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען־קאסע.
ערמעסיגטע פרייזען!

דאנקזאגונג.
דעם געעהרטען ספעציאליסט ה' ראפאפארט, דיר. פון ארטאפעד אנשטאלט
אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 (פראנט, פארטער) דריק איך אוים עפענטליך מיין הייסע
דאנקבארקייט פאר זיין אנלעגען מיר דעם ספעציעלען ארטאפעדישען הייל־גומי־באנדאזש
לויט זיין אויסגעצייכנעטע מעטאדע, וועלכער האט מיך גענצליך אויסגעהיילט. ס'האט
מיר געקאסט־צו פלאצען דער בויך, און יעצט בין איך געזונד און בין פעהיג צו דער
ארבייט.
Dr. M. Morgenroth,
Sędzia apelacyjny.

Dr. med.
Haltrecht
ספעציאל־ארצט פאר הויט־און געשלעכטס־
קראנקהייטען
פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אן פון 8—1 מיטאג און פון 5—9 אוונט.
זונטאג פון 10—1 בייטאג.
אלע ארט אנאליזען.
פאר ארבייטסלאזע לעטשניצע־פרייזן

Dr.
Szymon Grinberg
פילסודסקעגא 55
טעל. 168-58
נעמט אן פון 10 — 12 פרי
און פון 4.30 — 6.30 אוונד.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
ספעצ. פאר אינערליכע קראנקהייטען
צעגעלניאנא 17, טעל. 174-15
נעמט אן פון 6 ביז 7 אוונט.

Dr. L. Suchowczycki
כירורג
נעהמט אן פריוואט
זגערזשער 1 (אמבולאנג אלטער מארק 15)
טעל. 123-47. נעהמט אן פון 6—8 אוו.
לעטשניצע־פרייזן.

ראקאלען
א גרויס זוניג באלקאן־צימער, פראנט
צו פערמיטען פון זאפארט. גדאנסקא 17
וואלניגונג 12. 1000

א געוועלב מיט א צימער, אויף
יעדעס בעזונדער צו פערדינגען. זל. 1
מאי 4. צו ערפאהרען ביים ווירט.

אנ'ארט צו שלאפען פאר א בעסערען יונגערמאן ביי אנ'אנשטענדיגע
פאמיליע מיט אלע בעקוועמליכקייטען
צו ערפאהרען פאלודניאווא 12, פראנט
1. שטאק, וו. 18. 98

פרייע פאסטענס
ס'איז נויטיג א קוואליפיצירטע פער־
קויפערין פון גאביאל ־ דעליקאטעסען־
בראנזשע מיט גוטע רעפערענצען. מעלדן
זיך ביי מ. שענקער, אנדזשעיא רוג
גדאנסקא. 1003

א קוואליפיצירטע שיך־פערקויפערין
ווערט געברויכט ביי אדערבערג, פיעט־
ריקאווער 17. 17

עס ווערט געזוכט א יונגעל צו אר־
בייט, באלד געצאהלט, סטאלע ארבייט
געזיכערט. צו ערפאהרען קאלבאנא 5, ביי
שוסטער. 995

א קוואליפיצירטע קראפט־שפולערין
צו וויגאניע ווערט געזוכט ביי ליכטענ־
שטיין, אגראדאווא 9, קווער אפיצינע,
2־טער שטאק. 999

קוואליפיצירטע שניידער־געזעלען צו
ערשטע סארט מענער־מאגאזין סאקעס,
איבער־מאשינער און אונטער־מאשינער
ווערען געברויכט קילינסקיעגא 34, וו. 23

עס ווערען געזוכט קוואליפיצירטע
אויספערטיגערינס צו טריקא־וועש, צו ער־
פאהרען צעגעלניאנא 7, וו. 11.

פערשידענעס
Munysz Jakubowicz, Łódź, Młynarska 4, zgubił świadectwo ukończenia rzemiosła rzeźnickiego. Zwrócić pod powyższym adresem. 1000

Zaginiony został kwit kaucyjny na sumę Zł. 200.– wydany przez Elektrownię w Łodzi dla Robotn. Spółdz. Zakładów Wytwórczych „Labora". Kwit niniejszy unieważnia się. 1010

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה
טעקסט 18 גר. פרייטאג און עוו־יו"ט — 24 גר. אין דער זייט ... שפאלטען
אין טעקסט — 40 ... 68
אויפן טעקסט — 12 ... 18
אויסער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט' שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער־טער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלן אין היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

מאנוסקריפטן, וועלכע ווערען נישט פעהלערן, ווערט נישט דעם אינהאלט פון די ארטיקלען נישט אנגענומען. בעטרעכטונגען פון דער אבאנס איבערגעדרוקען טענדען צו דעם אנאנס.

פאר'ן אינהאלט און פאר מין פון די אנאנסען איז דער פערלאג ניט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען מיטאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Drukarnia ... „Najer Folksblat", Ś...

דער אראבער אין שייכות צו דער עקא=נאמישער לאגע פון ארץ-ישראל

פון פ. קארנאווסקי.

די באפעלקערונג פון א"י באשטעהט בערך פון ¼ יודען און ¾ אראבער. ווען מיר וואלטען באקענט און געוואלט פערוואנדלען אלע אראבער אין אונזערע קאנסומענטען ד. ה. זיי זאלען ווערען די קונים פון אונזער האנדעל און אינדוסטריע, וואלטען מיר געהאט דערמיט די גרעסטע נוצען. עס וואלט געווען פאר אונז א סאציאל - עקאנאמישער נצחון. די אראבער אליין זענען בשום אופן נישט פעהיג צו פערנעהמען זיך ערפאלגרייך מיט אינ=דוסטריע און ווען עס עקזיסטירט אפילו אנ'ארא=בישע מאטיראסען-פאבריק פון „ברידער מסאפערא אין יפו, ארבייטען דארט 100 פראצ. יודישע אר-בייטער און אנגעשטעלטע. דעריבער וויל איך געבען אנ'איבערזיכט פון זייער פסיכאלאגיע, פון זייערע באציהונגען צו אונז און אונזערע באציהונגען צו זיי, און וואס מען דארף טאן כדי זיי טאקי צו געוואונען פאר אונז אלס קונים בפרט נאך ווען ביז איצט קומען מיר 90-85 פראצ. פון אונזערע דארף-פראדוקטען ביי זיי, אייער, מילך, הינער, גרינצייג און פרוכטען און זיי קויפען ביי אונז זעהר ווייניג קורץ געזאגט, מיר ווערען אין נאציאנאלען האנ-דעל פון זיי מאיאריזירט — א צושטאנד, וועלכען יודען האבען נישט אין קיין שום לאנד אין דער וועלט אויסער א"י.

ווען איך רייד איבערהויפט פון אראבער מיין איך נאר די אראבער=מוסולמענער, וועלכע זענען דער רוב פון לאנד און מיט זיי קען מען זיך און מען דארף זיך חברן.

אראבער טיילען זיך אין 3 עלעמענטען אדער קלאסען: 1) די שליאכטע-עפענדי'ס 2) דער פויער פעלאך און 3) די בעדואינער, אנ'ארט אראבער — ציגיינער. די ערשטע, די עפענדיס זענען די רייכע וואס האבען א סך ערד, וועלכע זיי פערדינגען צו די פעלאכען און עקספלאאטירען זיי זעהר שטארק. די עפענדים אליין פערנעהמען זיך נאר מיט זייער גרויסער צאהל ווייבער און מיט אלע תענוגי עולם הזה, האבען זיי מורא פאר יודען, טאמער וועלען די פעלאכען דורך דער שכנות מיט די יודען קלו-נער ווערען און זיי וועלען זיך נישט לאזען אויס-נוצען.

2) די פעלאכען, דער רוב אין לאנד, זענען זעהר ארים, לעבען זעהר שמוציג, ברויכען ווייניג, האבען פיינד זייערע אויסנוצער, די עפענדים, און האבען ליב די יודען צוליב 2 אורזאכען. ערשטענס באטראכטען זיי, די בני ישמעאל, אונז, פאר די ריכטיגע שוועסטער - קינדער און צווייטענס האבען זיי פרום אונז פרנסה. געהט ביי זיי א קאנקורענץ און אין די געגענדען וואו עס זענען נאך קיין יו-דען נישטא, שרייבען די אראבער צו האבען בעבען זיך יודישע קאלאניעס און פערעכט זעבען זיי. דאס בעווייזט אויך פאלגענדער פאקט: אויף דער שטעל, וואו עס געפינט זיך איצט די אינטע-ליגענטסטע און רייכע קאלאניע „רחובות", האבען פריהער געלעבט ארים און שמוציג 200 אראבישע פאמיליעס, וועלכע האבען פערקויפט א טייל ערד צו די יודען. איצט לעבען אין רחובות בערך 5000 יודען און 400 רייכע אראבישע פאמיליעס, וועל=כע קויפען אלץ וואס זיי דארפען ביי יודען און זענען איבערגעגעבען די יודען מיטן גאנצען הארצען.

אלע אראבער האבען 3 יודישע מעלות: 1) זיי האבען ליב יודען, 2) הכנסת אורחים איז ביי זיי א הייליגע זאך און דעם גאסט געבען זיי אפ דאס בעסטע, און 3) אז מען בעהאנדעלט איהם גוט אדער מען טוט איהם נאך א שטיקעל טובה, איז ער דאנקבאר דאס גאנצע לעבען. די אראבי=שע שפראך איז א מליצה-שפראך, זעהר שיין און דעליקאט. די בעדואינער קומען ווייניגער אין בעטראכט, ווייל זיי וואנדערן ארום ווי די ציגיי-נער, לעבען שמוציג אין לייוונטענע ביידלעך און מיר קענען זיי ווייניג. מיר ווייסען אבער, אז זיי האבען אויך א געוויסע פאטריארכאלע צעטיק און א שטארק צעטוויקעלטע עטיק פון הכנסת אורחים, און עס פאסירט, אז יודישע יונגעלייט געהען אוועק אויף 3 חדשים צו לעבען מיט די בעדואי-נער. איך קען זיך נישט פארשטעלען דאס פער-גניגען פאר אנ'אייראפעער צו לעבען אין אזעלכע עלעמענטארע בעדינגונגען. איין זאך ווייס איך, אז דער, וואס האט איינמאל מיט זיי געלעבט — דעם ציהט ווייטער צו זיי, אפשר די נאטור, אפשר די פרייהייט און אפשר די פאטריארכאלער דיס-ציפלין.

די אראבער דערצעהלען וועגען יודען אזוי וואס: די מייסטע יודען זאגען זיי האבען פער-לאזען דאס לאנד מיט 2000 יאהר צוריק צוליב הונגער, אדער פאליטישע מחלוקת און געוואנדערט נאך מצרים און רוים; דארט האבען זיי געלעבט רוהיג און בכבוד. נאכדעם זענען זיי געגאנגען ווייטער נאך שפאניען און געווען יועצי המלך, מיניסטארען און געלעהרטע, זיי האבען געהאט פאלאצען, בריליאנטען און עקיפאזשען. נו אין שפאניען איז זיי געווארען אנגעקוועהט, זענען די אראבישע קאליפען זיי געקומען צו הילף. אין שפאניען האבען די יודען געלעבט ווי די מאנטאשען איבער 400 יאהר. ענדליך האבען זיי זיך דער-מאהנט אן זייער היים, און זיי קומען אהער רייך און מיט אינטעליגענץ.

מיר, אראבער, דארפען זאגען דאס די נאנ-צע צייט נאקעטע, הונגעריגע און געהיטען דאס לאנד פאר יודען. ווען מיר אראבער וואלטען גע-לעבט די גאנצע צייט בעקוועם און רייך, וואלטען יודען היינט קיין לאנד נישט געהאט.

צום בעפאר־שטעהענדען יום-טוב

בצוזאמען דעם גרעסטען אויסוואל פון דער נייעסטער איין- און אויסלענדישער קאסמעטיק ווי:

טואלעט-זייפען, קרעמען, זעמטליכע קעלנישע און בלומען-וואסערן.

פערפומעז פודרעז

דיא איבעראל-בעקאנטע קאנקורענץ-פערפומעריע פון

J. DRUKIER, 5 ZAWADZKA 5 — tel, 175-92 —

בעמערקונג: פאר ענגראסיסטען בעדייטענדער ראבאט. בעזוכט מיין פערפומעריע און איהר וועט זיך איבערצייגען.

די יודישע ביכער-פראדוקציע אין ראטען-פערבאנד

3-מיליאן ביכער אין יאהר 1934

מאסקווע (יט"א) אין דעם באריכט פערעפענט־ליכטען בעריכט וועגען יודישען פערלאג־וועזען אין ראטען־פערבאנד ווערט אנגעוויזען, אז די צאהל א רוסנגעגעבענע יודישע ביכער וואקסט פון יאהר צו יאהר. אין יאהר 1932 זענען אין ראטען־פער־באנד ארויסגעגעבען געווארען 233 בענדער, אין יאהר 1932 — 659 בענדער, אין יאהר 1933 אין ארויס פון דרוק 3087 דרוקבויגען מיט א טיראזש פון דרייטהאלבען מיליאן עקזעמפלארען. אויפ'ן לויפענדיגען יאהר איז בעשטימט לויט פלאן 4000 דרוק-בויגען מיט א טיראזש פון 3 מיליאן עקזעמ־פלארען. אין דער צאהל ווערען נאטירליך פער־רעכענט אויך לעהר־ביכער און פאליטישע ליטעראַ־טור, וואס ערשיינט אין א קאלאסאלער צאהל עק־זעמפלארען.

קינסטלערישע ווערק פון בעקאנטע יודישע שריי־בער געהען געוועהנליך ארויס אין א צאהל פון 3 ביז 10 טויזענד עקזעמפלארען, אפהענגיג פון דעם שרייבערס פאפולאריטעט און דעם קינסטלערישע ווערט פון ווערק.

Dr. HELLER

ספעצ. פאר הויט און וענערישע קראנקהייטען אין מענער-שוועכע
8 טראגוטא 8, טעל. 179-89
נעהמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענט.
זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
אונטעמיטעלטע -- לעטשניצע-פרייזן

Dr. Wołkowyski

4 ציגעל-גאס 4, טעל. 216-90
נעהמט אן אין הויט- און וענערישע קראנקהייטען, מענער-שוועכע
אויפנאהמע צייט פון 8—1 מיטאג און 5—9 אווענד.

די פערל־אוזנע

(ערצעהלונג) פון יצחק בלום.

עס איז געווען א קורצע צייט באכדעם זוי איהר מאן האט די פערל־אוזנע אין אזעק וואהינער מיט אנ'אנדערער. דאס האט'ן האט איהר געוועהטאָט אזוי געפלושטש. די וואונד איז נאך געווען פריש, די פאליציגונג מיך, און דער שמערץ נישט איבערצור־טראגען.

האט טאקע דארא נישט געקענט אויסהאלטען. זי איז צוזאמענגעבראכען פון פייך און פער־דרוס, אויסגעפאלען ווי א בוים נאך א שטארקען שטורם.

א פאר וואכען איז דארא אגעלעגען א קראנ־קע, א בערגעזע, א צובראכענע. ווען זי איז אביסעל געקומען צו זיך, האט איהר דער דאקטאר געראטען אוועקצופאהרען ערגעץ אין א ווינטער־פלאץ זיך צו ערהאלען.

דארט, אין ווינטער קור־ארט האט זי זיך דאס טאקע בעגעגענט מיט בערגער'ן. עס איז די צופעליג אויסגעקומען צו זיצען איינע נעבען די אנדערע ביי איין טיש, און בערגער האט זיך געגעבען די גרעסטע מיה איהר פריילעך צו זיין מיט אלץ, וואס ער האט נאר געקאנט.

דארא האט איהם אבער נישט נאר נישט גע־שאנקען קיין שום אויפמערקזאמקייט, נאר זיין שיינע האלטונג האט איהר ארויסגערופען פון געוויזלד, ווען זי וואלט זיך נישט געשעהמט פאר די אנדערע געסט, וואלט זי אומגעביטען דעם פלאץ אויף אנ־אנדערען. עס וואלט איהר נישט געארט ער זאל זיך אפילו בעליידיגען.

און געפיהלט האט זיך אזוי נישט דערפאר ווייל ער איז איהר נישט געפעלען. פערקעהרט, ער איז איהר דווקא יא געווען געפעלען. ער האט גע־מאכט א סימפאטישען איינדרוק סיי מיט זיין אויס־זעהן, סיי מיט זיינע בעוועהגונגען. אלע ביים טיש האבען פון איהם געהאט די בעסטע מיינונג און מיט איהם גערן פערבראכט.

און וואס עס איז שייך זיין פערזאן האט זי, דארא, צו איהם גארנישט געקענט האבען. זי איז אבער איצט, אין דעם צושטאנד וואס זי האט זיך געפונען, נישט געווען אויפגעלעגט פאר געזעלשאפט, נישט געקאנט זעהן קיין געזיכטער, און זי האט זיך געוואלט אפזונדערן פון אלעמען, און מען זאל זי צורוה לאזען און נישט בעלעסטיגען.

איבערהויפט האט זי איצט נישט געקאנט פער־טראגען די געזעלשאפט פון מענער. זייער אנווע־זענהייט האט איהר צורייצט און געמאכט אויפגערעגט מיט דעם ציטער וואס בעפאלט איבעם ווען מען איז שטארק אין כעס, און דער מאָרען צוברענגט זיך אזוי שטארק, אז עס וואלט זיך געוואלט געבען ביטערע בקמה...

„פערראטעריש אלע זענען זיי פערראטער!" — האט זי אין געדאנק געשימפט און פערדאמט אלע מענער, וועלכע זענען איהר געקומען אין־וועג...

— איהר ווייזט אויס אזוי בלאס, איהר זאלט בעדארפט אביסעל מעהר שפאצירען — האט בערגער צו דארא'ן איינמאל א זאג געטון נאכדעם ווי זיי האבען געענדיגט עסען און זיך אויפגעהויבען פון זייערע פלעצער.

— הם... — האט דארא א ברום געטון, ווי מען האט איהר פלוצים א טראט געטאן אויפ'ן הינטער־אויג, און זי האט אויף איהם אנ'אומפריינדליכען קוק געטאן.

— איך בעט אייך ענטשולדיגונג, אפשר האב איך עס אייך נישט בעדארפט צו זאגען — האט בער־גער, בעמערקענדיג איהר אומפריינדליכען בליק, זיך געזוכט צו פערענטפערען.

— אוודאי וואלט איהר זיך פריהער בעדארפט איינקוקען אין שפיגעל אריין איידער איהר זאגט נפעס וועגען א צווייטען — האט זי שטעכיג ארויסגערעדט.

— ווען איך וואלט געווען אזוי שעהן און חנ'עוודיג ווי איהר, אפילו מיט אייער בלאסקייט וואלט איך נישט אויפגעהערט צו קוקען אין שפיגעל.

— האט ער לאכענדיג בעמערקט, דורכנעהמענדיג זי מיט זיינע בליקען.

— א שעהנעם דאנק אייך פאר'ן קאמפלימענט! כאטש איך האב נישט אן גלויבען אין מענערשע קאמפלימענטען. אלע זייט איהר...

שמוואלט האט זי זאגען: אלע זייט איהר פער־ראטער! דערענדיגט האט זי אבער:

— אלע זייט איהר נישט קארג אויף קאמפלי־מענטען...

— איך מאך באר קאמפלימענטען דארט וואו זיי פאסען זיך — האט בערגער גוטמוטיג אפגעענט־פערט.

— זייט איהר, ווייסט עס. דער וויסטאהם!

— האט זי טראצינ, סארקאסטיש ארויסגערעדט.

— מעגליך, אז יא... אפשר נאר וואס די איבריגע רייד? קומט לאמיר בעסער געהן א ביסעל שפאצירען, אדער גאר נעמען א שליטעל! — האט ער איהר פלוצלינג א כאפ געטאן פאר'ן האנט.

— איהר זעהט, — איז ער געווארען פאטעטיש פלאנאפיש געשטימט. — קוקט אויס אין גאס, וואס פאר א ווייסער, גלאטער שניי, שליטעלען יאגען און דער שניי סקריפעט.

ער האט זיך הארציג צולאכט. צולאכט ביזט דעם געלעכטער פון א קליינעם יונגעל, וואס האט געמאכט א וואלונטערגעם גליטש בארג. ארא... ער האט זיך אבער איינמיטען לאכען פערכאפט, זיך דערמאהנט, אז ער שטעהט נעבען א פרוי, וואס איז נאך דערווייל נישט איבעריגענס פריינדליך צו איהם...

ער האט אויף איהר א נישט זיכערן קוק געטאן...

דארא איז געשטאנען אנ'ערנסטע, א פער־טראכטע, מיט פייכטע און פערבענקטע בליקען... דאס ליד האט איהר אפנים פערכאפט, אויפגעוועקט אין איהר ווייטע, קינדערשע, אפשר גליקליכע ער־אינערונגען... — — — — — — — — — —

זייט דאן איז דארא צו בערגער'ן שוין מעהר נישט געווען אזוי שטרענג און הארט. זי איז געווארען צו איהם פיל פריינדליכער און צוגעלאזענער. גע־בומען מיט איהם צוזאמען לאנגע שפאצירען, און סי־האט איהר געוואונדערט, וואס זי, א דערשלאגענע אנ'אפגעבארטע, לאזט זיך שוין ווידער פערנארען, און וועט שוין ווידער א מתוהן מיט די מענער, פונקט איצט ווען זי דארפען ווייכען פון זיי.

אט אַ נאַרישע פרוי! — האט זי זיך אליין געמאכט פארוואורפען. פערגעסען די וועהטאגען און פיין, וואס זי האט נישט לאנג דורכגעמאכט צוליב א מאן...

ס'איז איהר נישט איינגעפאלען, אז ס'איז דאס געפיהל, וואס בארט, בענקט און ליידט און זיך פער־הוילען מיט עפעס די טיפע וואונדער, וואס דאס לעבען האט געמאכט, און דער, האט דאס געפיהל אין איהם ארויסגעפירט... — — — — — — — — —

מארגען וועט זיין דאס ערשטע מאל, וואס דאר־רא האט, שוין זייענדיג אין שטאט זיך בעדארפט בעגעגענען מיט בערגער'ן.

האט דארא די גאנצע נאכט נישט געקענט שלאפען. זי איז געלעגען אויפ'ן געלעגער און גע־טראכט צו וואס זייער בעגעגעניש וועט פיהרען.

זי האט שוין געוואוסט, אז בערגער איז פערליאבט אין איהר און אז ער האט איהר שטארק ליב געקראגען. זי איהם האט אויך נישט פייכט... זאל זי, דארא, פייסט עס האנדלען פונקט אזוי? מיאוס און געמיין ווי יענע, וואס האט ביי איהר צו־גענומען איהר מאן?

ביין, דאס טאר זי נישט טאן, זי, וואס ווייס און האט שוין געפיהלט דעם ביטערען טעם, און די טיפע, ביין בעליידיגונג, ווען מען האט ביי איהר צו־גענומען איהר מאן, בעדארף זי עס נישט טאן צו אנ־אנדערע...

„אנ'אנדערע"! — האט עס אין איהר א ברום געטאן, ווי מען וואלט צו איהר צוגעליגט א ציטער העלפצעל, — אנ'אנדערע! און ווער איז דאס די אנ־דערע? אויך א מענש, א פרוי, אזוי ווי זי, דארא, מיט די זעלבע געפיהלען און ליידען. האט אנ'אנדערע ביי איהר יא גענומען צונעהמען איהר מאן, און זי טאר נישט? פארוואס טאר זי נישט? פארוואס זאל זי זיין בעסער פאר „יענע" אנדערע? מען האט צוגע־נומען ביי איהר, מעג זי צונעהמען ביי יענער... אויב ס'לעבען איז א שפיל פון „כאפען און צונעהמען", מוז זי שפילען. אויב נישט, וועט זי איינגאנצען ארויספאלען פון קאן און בלייבען ס'גאנצע לעבען אליין...

דארא האט זיך פלוצלינג א שטארקען ווארף געטאן אויפ'ן געלעגער, ווי זי וואלט זיך דערשראקען פאר'ן אייגענעם נישט שעהנעם און נישט רייגעם גע־דאנק...

זי האט זיך איינגעקארטשעט און איינגעגראַ־בענדיג דעם קאפ טיף אין קישען האט זי זיך שטארק צוויינט...

אין דער שפעטער נאכט־שעה האט דאס גע־וויין אפגעקלונגען אזוי עלעמענטאריש, אזוי פער־צווייפעלט, הילפלאז...

האנדווערקעריי און האנדעל

אויף דער וואך

דער בעשלוס פון דעם קאאפעראטיווען אינטערנאציאנאל וועגען דער קאאפעראציע אין היטלער-לאנד

מיט אויפריכטיגער סאטיספאקציע האבען מיר אויפגענומען דעם בעשלוס פון די העכסטע אינסטאנצען פון דער קאאפעראציע-בעוועגונג אויף גאר דער וועלט, נישט אריינצושליסען די היטלעריסטישע קאאפעראטיווען אין דער קאאפעראטיווער משפחה, וואס איגענטליך איז זיי גארנישט געבליבען פון דעם קאאפעראטיווען אינהאלט און אויסזעהן, א חוץ דאס קאאפעראטיווע שילדעל.

מיר זענען צופרידען, וואס דער קאאפעראטיווער אינטערנאציאנאל איז בייגעשטאנען דעם נסיון, פאר וועלכען ער איז א'וועקגעשטעלט געווארען; בייגעשטאנען אויף דעם איינציג איהם פאסענדען אופן, און נישט געווארען בעהערשט פון א שלעכט פערשטאנענע באנגיביגקייט-געפיהל, פלומרשט לשם דעם איינהייט-לאזונג, ווי דאס איז, לײדער, געשעהען אין אנדערע ארגאניזאציעס פון אינטערנאציאנאלען כאראקטער. אויך דא, אויפ'ן קאאפעראטיווען פארום, ווי ביי די אנדערע אינטערנאציאנאלע ארגאניזאציעס, אין וועלכע מען דולדעט די אנ'ועזענהייט פון די פארשטעהער פון דער בארבארישער נאצי-מדינה און זענען נאך נישט ארויסגעשלידערט געווארען פון זיי, טראץ דעם, וואס עס איז שוין די העכסטע צייט דערפאר — האבען זיך געפונען שוואכע מענשען, וועלכע האבען זיך לכתחילה נישט געקענט ענטשליסען אויף דעם דעצידירענדען און איינציג-מעגליכען שריט. עס האבען זיך זיכער אויך דא געפונען מענשען, וועלכע האבען זיך בעמיהט מיט די קאלטע פלאסטערען וועגען אפהיטען די איינהייט אפקיהלען די פערשטענדליכע הייסע בעציהונג צו דעם לאנד, וואס האט אין דער עפאכע פון דער גרעסטער צוויליזאציע ארויסגעוויזען א ווילד-בארבאריש פנים. געזיגט האט אבער דער שכל-הישר און דער בעגריבדעטער כבוד-געפיהל, און די היטלער-מדינה האט פון דער קאאפעראציע-בעוועגונג בעקומען דעם פערדינטען אפשביט, אוועקגעשטעלט געווארען „מחוץ למחנה", נישט צוגעלאזט געווארען צו די רייהען פון דער ארגאניזירטער קאאפעראציע.

פערשטעהט זיך, אז די עקזעקוטיווע פון דעם אינטערנאציאנאלען קאאפעראטיווען-פערבאנד האט איהר בעשלוס וועגען נישט דערלאזען דאס נאצי-לאנד אין דער קאאפעראטיווער מחנה בעגרינדעט מיט פארמעלע טעמים, ארויסגעהענדיג קודם כל פונ'ם שטאנדפונקט — און דעם שטאנדפונקט אונ-פערשטרייכענדיג — אז זי האט נישט קיין צוטרוי צו דעם קאאפעראטיווען כאראקטער און גייסט פון דעם היטלעריסטישען „רייכס-בונד". אבער ווען אפילו נישט אט דער פארמעלער טעם, וואלט דאך קיין ארט נישט געווען פאר דער היטלער-מדינה אין אונזער קאאפעראטיווען אינטערנאציאנאל.

איינער פון די הויפט-לאזונגען, מיט וועלכע די קאאפעראציע האט זיך בעוויזען אויף דער וועלט און וועלכער איז עד היום פערבליבען איהר מהותה-פולסטער לאזונג, איז דער לאזונג וועגען פרידליכ-קייט, ברודערליכקייט, איינהייט, ליבע צווישען איין מענש און צווייטען, אהן אונטערשיד פון קלאס און רעליגיע. זיכער זענען די לאזונגען אביסעל „אלט-מאדישע", ווי אויף אונזערע האכליכע-גרויזאמע צייטען, און דערפאר שאקע ווערען די קאאפעראטיווען דורך פיל „ניכטערע" און זאכליך-געשטימטע יחידים צי קרייזען בעטראכט אלס פאנטאסטען, ווזיאנערען, דאן-קישאטס און אזעלכע אפגעלאכט. הגם, די מתנה פון די נייע דאן-קישאטס וואקסט פון טאג צו טאג און איז הייבט צו טאג א פערגעהם-פולע, רייכע — אפילו אויך אין מאטעריעלען זין און נישט בלויז אין גייסטיגען — פיל-מיליאניגע מהבה.

די קאאפעראטארען מאכען זיך אבער גארנישט פון די אפלאכענישען און סאטירע-אפיטעטען פון די „ניכטערע" און „זאכליכע" מענשען. זיי ווייסען דאס זייעריגע. זעלפען בויען די קאאפעראטיווע מדינה, ווייזען צו דעם פולשטענדיגען בצחון פון דער קאאפעראטיווער ארדנונג אויף גאנצער וועלט, די ווייסען, אז דאס, וואס מען לאכט זיי אויס און מען בעציהט זיך צו זיי מיט ביטול — דארף אויף זיי קיין שום רושם נישט מאכען, דעסטא פערקעהרט: עס דארף די באך מעהר אויפמונטערען, ווייל די געשיכטע, אט דער אלץ-געדענקענדער און זעהר-מאהנענדער אבסערוואטאר, ווייסט צו דערצעהלען, אז אלע גרויסע, העכערע אידעאלען האבען לכתחילה איין אויסזעהן, איין סימן: זיי ווערען דורך דער מעהרהייט אפגעלאכט, באגאטעליזירט...

אבער איין חוזק וואלט יא געמאכט א רושם אויף די קאאפעראטיווען, און ביז א האר פייג-ליכען און דערדריקענדען רושם. אט דער חוזק-שפיל מיט די בארבארישע נאציסטען, וועלכע האבען אין מויל לאזונגען וועגען פרידנשאפט און ליבע, ווען מען לאזט איהם שפילען די-נבערהאלב דער ארגאניזירטער קאאפעראטיווער מחנה. בייז, הוממאלם, ביים זיצען ביי איין טיש מיט ווילדע נאציסטען, וואלטען נישט א ווזיאנערישען פאנטאס-טישען נאר א צבוע'דיג-פאלשען כאראקטער גע-טראגען די הויפט-לאזונגען פון קאאפעראציע וועגען פרייהייט, יושר און ברידערליכקייט.

די הויכע אינסטאנצען פון דער קאאפעראטי-

שווערע לאגע פון לאדזער האנדווערקטום

אינטערעסאנטע מאטעריאלען געזאמעלט דורך דער לאדזער האנדווערקער-קאמער

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט די לאדזער האנדווערקער-קאמער אדורכגעפיהרט א רייה קאנפערענצען מיט פארשטעהער פון פערשידענע האנדווערקער-פאכען, וועגען דער לאגע אין געגעבענעם פאך. די האנדווערקער-קאמער האט זיך אזוי ארום געוואלט מאכען א קלארע בילד וועגען דער לאגע פון די האנדווערקער אויף דער טעריטאריע, וועלכע איז ארומגענומען דורך דער טעטיגקייט פון דער לאדזער האנדווערקער-קאמער. אזעלכע קאנפערענ-צען זענען פארגעקומען מיט'ן בוי-פאך, האלץ, מע-טאל, לעדער, טעקסטיל, ערנעהרונג און דער גרופע פון פערזענליכע בעדינונג.

די דאזיגע קאנפערענצען האבען געגעבען א ווירקליך בילד פון גרויסען קריזיס, וועלכער האט זיך אריינגעריסען אין די האנדווערקער-פלאצובקעס אין אלגעמיין, האט מען שטענדיג געהאלטען, אז דאס יאהר 1932 איז געווען דער שווערסטע פער-יאד פארן האנדווערקעריטום, ס'האט זיך אבער אר-רויסגעשטעלט, אז דאס יאהר 1933 האט נאך ארויס געוויזען ערגערע טענדענצען, ווי דאס יאהר 1932. די קאנפערענצען האבען אויפגעוויזען די ממשיך-קאטאסטראפאלע לאגע פון פערשידענע פאכען.

אממשטארקסטען איז דער קריזיס אין בוי-פאך, וואו קיין איין מייסטער האט דאס יאהר נישט אויס געקויפט קיין פאטענט. שרעקליך איז די לאגע אין פרייזיער-פאך, צוליב די אונבעשרייבליכע קאנקו-רענץ, אזוי ס'איז שוין אין דעם פאך נישט פערהאן קיין גרעניץ פון קאנקורענץ.

אין שוסטער-פאך איז די לאגע אהן אנ'אויס-גאנג צוליב דער פערפלייצונג מיט מעכאנישע שיך פון אויסלענדישע פאבריקען, נישט קוקענדיג אויף דעם, וואס אין שוסטער-פאך איז ביליגער געווארען רויה-שטאף און ארבייטסלוין, קאנקורירט אויסלאנד באך אלץ ווייטער.

דאס בעקער-פאך ליידט אויך שטארק צוליב דער קאנקורענץ און נישט ארגאניזירטע בעקערס.

אויבאפהענדיג פון די אדורכגעפיהרטע קאנפע-רענצען מיט די פערשידענע האנדווערקער-גרופעס שיקט איצט די האנדווערקער-קאמער ארויס, צו אלע צעכען און האנדווערקער ארגאניזאציעס פראגע-בויגענס. די ענטפערען אויף די דאזיגע פראגע-בויגענס וועלען דערגענצען די מאטעריאלען, וועלכע די האנדווערקער-קאמער האט געזאמעלט בעת די קאנפערענצען.

אויפ'ן יסוד פון די געזאמעלטע מאטעריאלען וועט די האנדווערקער-קאמער בעארבייטען א ספע-ציעלען בעריכט וועגען דער לאגע פון האנדווערקער אין לאדזער קרייז. דער בעריכט וועט איבערגעשיקט ווערען אין האנדעלס- און אינדוסטריע-מיניסטעריום.

אינטערווענצען פון דער לאדזער האנדעלס-קאמער וועגען וויכטיגע שטייער-ענינים

אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פא-מארסקע 15, זענען די וואך צווישען אנדערע בערירט געווארען פאלגענדע פראגען:

די פראגע וועגען די פערלענגערע פערזיכע-רונגס-אפצאהלען איז נאך ביז'ן היינטיגען טאג נישט ערלעדיגט געווארען. בנוגע דער דאזיגער פראגע איז אויסגעארבייט געווארען א פראיעקט, וועלכער איז לעצטענס ארומגערעדט געווארען אין דער געמישטער קאמיסיע פאר סאציאלע פער-זיכערונגס-ענינים. די לאדזער האנדעלס-קאמער האט אריינגעטראגען א אויסבעסערונג, דאס די הנחה זאל ארומנעמען די פערלענגערע אפצאהלו-נגען ביז'ן סוף יאהר 1932.

ווייטער איז ארומגערעדט געווארען די פרא-גע וועגען די אויפפאדערונגען, וועלכע די שטייער-אמטען שיקען פוגאנדער צו אלע אונטערנעהמער, אפילו צו הענדלער, וואס בעזיצען א 4-טע קאט. האנדעלס-פאטענט, ווי וועגען צושטעלען ביכער און בעוויזען, וועלכע קענען נוצען צום אומזאץ-שטייער.

2) צושטעלען א גענויען רעמאנענט.

3) פערוואס פאר א סומע איז איינגעקויפט געווארען סחורה אין דערמאנטען יאהר.

4) אויפגעבען די אפנעהמער.

5) אויפגעבען די פירמעס ביי וועלכע ס'ווע-רען איינגעקויפט סחורות.

6) די הויך פון אומזאץ פארן גאנצען יאהר אדער דורכשניטליך וועכענטליך.

פאר אינדוסטריע אונטערנעמונגען זענען די פראגען פיל מעהר.

די לאדזער האנדעלס-קאמער האט זיך גע-ווענדעט צו דער לאדזער פינאנץ-קאמער מיט א פאדערונג אז:

1) די ארט אויפקלערונגען זאלען נאר בע-לייגען די אונטערנעמונגען וואס האבען בעלייגט זעזבאניעס אויפן אומזאץ פארן יאהר 1933.

2) די אויפקלערונגען זאלען ערשט בעלייגט ווערען נאכן אונטערזוכען די בעלייגטע זעזנאניעס דורך דער שטייער-מאכט און נאר דאמאלס ווען דאס אנגעבען אין דער זעזנאניע וועט זיין פאר שטייער-אמט נישט קלאר.

3) דעם טערמין פון בעלייגען די דערמאנטע אויפקלערונגען, זאל פערלענגערט ווערען.

ווייטער איז אויפגעקלערט געווארען, דאס די לאדזער האנדעלס-קאמער האט זיך ווידער געווענ-דעט צו דער פינאנץ-קאמער וועגען אויפהאלטען די עקזעקוציע שריט בנוגע די צאהלער וואס הא-בען אריינגעטראגען בימעס אין צוזאמענהאנג מיט דער פעראָרדנונג ג. דז. א. 94/1933.

ווייטער האט די האנדעלס-קאמער אויפמערק-זאם געמאכט אויף דעם, דאס פיל שטייער-אמטער אויף דער פראווינץ נעמען צו די חפצים אין שטיי-ער-אמט אריין, ווי זיי ווערען אריינגעשטעלט אין נישט ענטשפרעכענדע לאקאלען, אין לאקאלען זעהר פרימיטיוו — איינגעארדענט ווי דאס מעבעל ווערט צו שאנדען.

ווייטער איז דערמאנט געווארען דאס ביז 15 מערץ דארף איינגעצאהלט ווערען די 6-טע ראליטשקע פארן יאהר 1934.

האנדווערקער עקספאזיטור

אין פערלויף פון דער לעצטער וואך האט זיך די ארבייט אין דער עקספאזיטור פון צענטראלען יודישען האנדוו. פערבאנד זעהר פערשטארקט. פארשטעהער פון דער עקספאזיטור האבען זיך בעטייליגט אין די פאך-פערזאמלונגען, ווי אויך אין די קאנפערענצען ביים ארבייטס אינספעקטאר, די שניידער-כאלופניקעס און מיטגעהאלפען צו ענדיגען דעם לאנגדויערענדען שטרייק, וועלכער איז דעם 11-טען ד. ח. ענטגילטיג ליקווידירט געווארען.

לויטן אויפטראג פון דער עקספאזיטור איז גערופען געווארען א וויכטיגע פאך-פערזאמלונג פון די בעקערס, וואו ס'איז ארויסגעטרעטען מיט רעפעראט אדוו. ה' קרישעק, וועגען די נייע פער-ארדנונגען בנוגע דעם דערמאנטען פאך.

ס'איז אויסגעארבייט געווארען א מעמאריאל וועלכער ווערט די טעג איבערגעשיקט אין מיניסטעריום פאר האנדעל און אינדוסטריע און פאר ארבייט און סאציאלער פערזיכערונג וועגען כאלופניקעס געזעץ.

א גאנצע רייה האנדווערקער פארשטעהער פון דער לאדזער וואיעוואדשאפט האבען בעזוכט די וואך די עקספאזיטור וועגען פערשידענע יודישע און ארגאניזאציאנעלע ענינים.

די נאוועליזאציע פון בוי-רעכט

די שטעלונג פון די האנדווערקער-קאמערען

דער פערבאנד פון די האנדווערקער-קאמערן האט זיך געווענדעט צום איננערן-מיניסטעריום מיט דער ביטע, אז דאס מיניסטעריום זאל איבערגעבען די האנדווערקער-קאמערן ארויסצוזאגען די מיינונג וועגען דעגירונגס-פראיעקט וועגען נאוועליזירען דאס בוי-רעכט. די האנדווערקער ווילען אין דער נאוועלע אדורכפיהרען א פונקט, אז די האנדווערקער ארבייטען, וועלכע זענען בויטיג ביי בויען זאלען קענען אויסגעפיהרט ווערען דורך מייסטערס מיט דיפלאמען, קיין אנדערער זאל נישט קענען צוגעלאזט ווערען צו די דאזיגע ארבייט.

דאס מיניסטעריום האט צוגעזאגט צוצושיקען די האנדווערקער-קאמערן דעם פראיעקט פון דער דאזיגער נאוועליזאציע.

די לאגע אין דער טריקאטאזש-אינדוסטריע

נאכ'ן ווינטער-סעזאן און פאר'ן זומער-סעזאן

אין דער שלעכטער צייט לאזט זיך בעמער-קען א פערערגערונג פון דער קאניונקטור אין דער טריקאטאזש-אינדוסטריע, וואס ווייזט זיך קודם כל ארויס אין דער קלענערער צאהל בעשעפטיגטע ארבייטער.

אלס איינע פון די הויפט-סבות אין דער דאזיגער זאכלאגע דארף מען אננעהמען די איצ-טיגע נישט-זיכערע וועטערען, צוליב וואס די סוחרים האלטען זיך אפ פון איינקויפען.

דער ווינטער-סעזאן האט זיך שוין דעפיני-טיוו געענדיגט און דער זומער-סעזאן האט זיך נאך נישט אנגעהויבען, אזוי, אז דער הויפט-ארטי-קעל אין דער טריקאטאזש-אינדוסטריע די זומערדיגע העמדער ווערען דורך די סוחרים נאך בכלל נישט געזוכט.

דאס פערבעסערען די קאניונקטור אין דעם דאזיגען אינדוסטריע-צווייג ווערט ערווארט דורך די פעראינטערעסירטע קרייזען ערשט אין סוף פון היינטיגען חודש, א געוויסע שטערונג דערביי וועלען זיין די יודישע און קריסטליכע יום-טובים, וועלכע פאלען אויס סוף חודש.

האנדווערקער דארפען זיין פארזיכטיג

מכח די דעציזיעס פון פערזיכערונגס-אנשטאלט פאר אומגליקס-פאלען

אין די נאהענטסטע טעג וועלען אלע האנד-ווערקער, וועלכע בעשעפטיגען ארבייטער בע-קומען דעציזיעס פון פערזיכערונגס-אנשטאלט פאר אומגליקס-פאלען וועגען דער קאטעגאריע, צו וועלכער דער ווארשטאט איז צוגערעכענט גע-ווארען. פון דער קאטעגאריע וועט אפהענגיג זיין די הויך פון אפצאהל.

יעדער האנדווערקער דארף גאנץ גענוי אויספארשען און נאכקאנטראלירען די קאטעגאריע צו וועלכער מ'האט איהם צוגערעכענט, אויב דער האנדווערקער וועט בעמערקען, אז ער איז נישט גוט קוואליפיצירט געווארען, מוז ער זיין געווא-רענט, אז ער זאל נישט פערשפעטיגען ארייננצו-טראגען קיין רעקורס, ווייל דאס וועט נישט געטון ווערען אין דער צייט וועט דער דאזיגער ווער-שטאט שוין אויף שטענדיג צוגערעכענט ווערען צו דער קאטעגאריע און די אפצאהלען קענען דער גרייכען צו גרויסע סומען, די לאדזער האנדווער-קער-קאמערן גיט אין דער אנגעלעגענהייט אינ-פארמאציעס יעדען בעזונדערען האנדווערקער און גאנצע ארגאניזאציעס.

ווער בעוועגונג האבען דאס גוט פערשטאנען און דערפון געצויגען די געהעריגע און איינציג-בעגרינ-דעטע קאנסעקווענצען. טראץ דעם דרוק, וואס מען האט אויסגעאיבט פון א געוויסע צד און טראץ דער בעמיהונג משפיע צו זיין מיט „זיסע ווערטער און הבטחות", וואס איז אנגעווענדעט געווארען פון א צווייטער זייט — האט מען דער נאצי-„קאאפעראציע" בעוויזען די טיר. דער בעשלוס וועט מיט דער גרעסטער סאטיספאקציע אנגענומען ווערען די גאנצע קאאפעראטיווע מחנה און צווישען זיי אפשר מיט נאך א גרעסערע סאטיספאקציע, צוליב גאנץ פערשטענדליכע מאטיוון, די יודישע קאאפעראטארען.